

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Escola d'Enginyeria Agroalimentària
i de Biosistemes de Barcelona

L'AGRICULTURA COM A EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL

Treball final de grau

Enginyeria Agroambiental i del Paisatge

Autora: Eva Grau Pagès

Tutors: Zein Kallas Calot i Raquel Díaz Ruiz

10 / juny / 2021

Resum

Aquest treball s'emmarca dins l'àmbit de l'agricultura social; concretament, estudia la inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables en l'agricultura, la jardineria i els serveis forestals.

Aquesta memòria té dos objectius principals:

En primer lloc, s'ha elaborat una base de dades dels diversos projectes d'inserció sociolaboral de persones de col·lectius vulnerables en l'àmbit agrícola, jardiner i forestal existents a Catalunya.

D'altra banda, s'han enquestat els treballadors d'aquestes empreses i entitats sobre els beneficis que el treball agrícola, jardiner i/o forestal pot aportar a les persones d'aquests col·lectius. Tradicionalment, aquestes preguntes s'han formulat a les persones promotores d'aquests projectes d'inserció sociolaboral sense tenir en compte l'opinió de les persones acollides als programes d'inserció. El segon objectiu d'aquest treball, doncs, consisteix a comparar l'opinió de les persones de direcció, les responsables de les accions agrícoles/jardineres/forestals i les acollides al programa d'inserció.

S'han trobat 87 projectes que ofereixen treball remunerat a persones de diferents col·lectius, la majoria dels quals són Empreses d'Inserció i/o Centres Especials de Treball. Només 23 iniciatives orienten la seva activitat productiva exclusivament als àmbits esmentats, i les 64 restants complementen la seva activitat amb l'oferta d'altres productes o serveis.

Pel que fa als beneficis d'aquesta inserció, en 19 de 23 afirmacions no s'han trobat diferències significatives en l'opinió de les persones enquestades en funció del rol que desenvolupen en aquestes empreses o entitats i en les 4 afirmacions restants sí que se n'han trobat.

Resumen

Este trabajo se enmarca en el ámbito de la agricultura social; concretamente, estudia la inserción sociolaboral de colectivos vulnerables en la agricultura, la jardinería y los servicios forestales.

Esta memoria tiene dos objetivos principales:

En primer lugar, se ha elaborado una base de datos de los diversos proyectos de inserción sociolaboral de personas de colectivos vulnerables en el ámbito agrícola, jardinero y forestal existentes en Cataluña.

Por otra parte, se han encuestado a los trabajadores de estas empresas y entidades sobre los beneficios que el trabajo agrícola, jardinero y/o forestal puede aportar a las personas de estos colectivos. Tradicionalmente, estas preguntas se han formulado a las personas promotoras de estos proyectos de inserción sociolaboral sin tener en cuenta la opinión de las personas acogidas en los programas de inserción. El segundo objetivo de este trabajo, pues, consiste en comparar la opinión de las personas de dirección, las responsables de las acciones agrícolas/jardineras/forestales y las acogidas al programa de inserción.

Se han encontrado 87 proyectos que ofrecen trabajo remunerado a personas de diferentes colectivos, la mayoría de los cuales son Empresas de Inserción y/o Centros Especiales de Empleo. Sólo 23 iniciativas orientan su actividad productiva exclusivamente a los ámbitos mencionados, y las 64 restantes complementan su actividad con la oferta de otros productos o servicios.

En cuanto a los beneficios de esta inserción, en 19 de 23 afirmaciones no se han encontrado diferencias significativas en la opinión de los encuestados en función del rol que desarrollan en estas empresas o entidades, y en las 4 afirmaciones restantes sí se han encontrado.

Abstract

This work is framed in the field of social farming. Specifically, the social and labour insertion of vulnerable groups in agriculture, gardening and forestry services is studied.

This report has two main objectives:

First, a database of the various social and labour market integration projects of people from vulnerable groups in the agricultural, gardening and forestry sectors existing in Catalonia has been created.

On the other hand, the workers of these companies and organisations have been surveyed about the benefits that agricultural, gardening and/or forestry jobs can bring to the people of these susceptible groups. Traditionally, these questions have been asked to the promoters of these social and labour insertion projects without considering the opinion of the people sheltered by the insertion programs. The second objective of this work, then, consists of comparing the opinion of the managers, those responsible for the agricultural/gardening/forestry actions and those fostered by the insertion program.

87 projects were found that offer paid jobs to people from different groups, most of which are Insertion Companies and/or Employment Special Centres. Only 23 initiatives devote their productive activity exclusively to the aforementioned areas, and the remaining 64 complement their activity with other products or services.

Regarding the benefits of this insertion, in 19 of 23 statements no significant differences were found in the opinion of the respondents based on the role they play in these companies or organisations, and in the remaining 4 statements, differences have been found.

Sumari

ÍNDEX DE FIGURES	6
ÍNDEX DE TAULES	10
SÍMBOLS I ACRÒNIMS	11
AGRAÏMENTS	12
1. INTRODUCCIÓ	13
1.1. Context actual	14
1.1.1. (In)Seguretat Alimentària	14
1.1.2. Alimentació com a bé, no com a mercaderia	14
1.1.3. Canvi climàtic	15
1.2. Moviments i reclamacions socials	15
1.2.1. Sobirania Alimentària	15
1.3. Alternatives al model productiu actual	16
1.3.1. Economia Social i Solidària (ESS)	16
1.3.2. Sistemes Alimentaris Territorialitzats (SAT)	17
1.3.3. Agroecologia	17
1.3.4. Social Farming	18
1.3.5. Inserció sociolaboral	18
2. OBJECTIUS	22
3. METODOLOGIA	23
3.1. Mapeig de projectes existents	23
3.2. Elaboració dels qüestionaris	24
3.3. Cas d'estudi	26
3.4. Anàlisi dels resultats	26
3.4.1. Anàlisi dels resultats del mapeig	26
3.4.2. Anàlisi dels resultats del qüestionari	26
3.4.3. Resultats de la visita a la Cooperativa l'Olivera	27
4. RESULTATS	28
4.1. Mapeig	28
4.2. Qüestionaris	33
4.2.1. Qüestionaris dirigits a personal de direcció	34

4.2.2.	Qüestionaris dirigits a personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals	44
4.2.3.	Qüestionaris dirigits al personal acollit als programes d'inserció sociolaboral	49
4.2.4.	Comparativa del nivell d'acord entre els diferents perfils enquestats	52
4.3.	Cas d'estudi	60
5.	DISCUSSIÓ	67
5.1.	Característiques del sector	67
5.2.	Diferències d'opinió respecte als beneficis del treball en l'agricultura, la jardineria i/o els serveis forestals	68
CONCLUSIONS		70
BIBLIOGRAFIA		71
ANNEXOS		75

Índex de figures

Figura 1 Temàtica consultada en els qüestionaris dirigits a cadascun dels tres perfils enquestats	25
Figura 2 Quantitat de projectes dedicats a cadascun dels àmbits estudiats	29
Figura 3 Quantitat de projectes que comercialitzen productes, ofereixen serveis agrícoles/jardiners/forestals i altres serveis fora dels àmbits estudiats.	30
Figura 4 Quantitat de projectes destinats a la inserció sociolaboral dels diferents col·lectius vulnerables	31
Figura 5 Marcs jurídics en què treballen les diferents empreses o entitats recollides al mapeig	31
Figura 6 Distribució de les diferents empreses o entitats recollides al mapeig pel territori català (Font: Elaboració pròpia)	33
Figura 7 Ubicació de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció	35
Figura 8 Aplicació de criteris agroecològics en les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció	36
Figura 9 Cooperació entre les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció	37
Figura 10 Clients més habituals de les empreses o entitats que ofereixen serveis que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció	37
Figura 11 Destí més habitual dels productes de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció	38
Figura 12 Format de comercialització dels productes de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció	38

Figura 13 Fonts d'ingressos de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	39
Figura 14 Font principal d'ingressos de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	39
Figura 15 Nivell de facturació de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	40
Figura 16 Vies d'accés de la majoria de treballadors de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	41
Figura 17 Requisits per a poder treballar en les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	42
Figura 18 Serveis per als treballadors de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	42
Figura 19 Percentatge de dones entre el personal treballador de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	43
Figura 20 Resposta a la pregunta: "Creieu que el rendiment de l'activitat econòmica de la vostra empresa o entitat seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d'inserció sociolaboral?" _____	44
Figura 21 Ubicació de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit a personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals _____	46
Figura 22 Caixes de bigotis amb les respostes del test de Likert sobre les dificultats de treballar amb col·lectius vulnerables _____	48
Figura 23 Resposta a la pregunta: "Creus que el rendiment de l'activitat agrícola / jardineres / forestal seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d'inserció sociolaboral?" _____	48
Figura 24 Gènere dels treballadors que han respost el qüestionari _____	49

Figura 25 País de naixement dels treballadors que han respost el qüestionari _____	49
Figura 26 Proporció de treballadors que han respost el qüestionari amb un grau de discapacitat >33% _____	49
Figura 27 Nivell formatiu dels treballadors que han respost el qüestionari _____	50
Figura 28 Quantitat de treballadors que han respost el qüestionari residents en cada comarca catalana _____	51
Figura 29 Grau de satisfacció amb la formació rebuda per part de l'empresa o l'entitat que els contracta _____	51
Figura 30 Resultats de l'afirmació "Els aporta seguretat econòmica" _____	56
Figura 31 Resultats de l'afirmació "Tenen més qualitat de vida" _____	56
Figura 32 Resultats de l'afirmació "Guanyen autonomia" _____	56
Figura 33 Resultats de l'afirmació "Els dona seguretat personal" _____	56
Figura 34 Resultats de l'afirmació "Es senten més responsables" _____	56
Figura 35 Resultats de l'afirmació "Seguir una rutina els és agradable" _____	56
Figura 36 Resultats de l'afirmació "La seva autoestima millora" _____	57
Figura 37 Resultats de l'afirmació "Els permet relacionar-se millor amb altres persones" _____	57
Figura 38 Resultats de l'afirmació "Es senten a gust en el seu entorn de treball" _____	57
Figura 39 Resultats de l'afirmació "Els agrada treballar a l'aire lliure" _____	57
Figura 40 Resultats de l'afirmació "Treballar a la natura els proporciona benestar" _____	57
Figura 41 Resultats de l'afirmació "Prefereixen treballar amb plantes/animals que amb ordinadors/màquines" _____	57

Figura 42 Resultats de l'afirmació "Tenir cura de plantes i/o animals els fa sentir més responsables" _____	58
Figura 43 Resultats de l'afirmació "Guanyen respecte per l'entorn natural" _____	58
Figura 44 Resultats de l'afirmació "Consideren que la seva feina té un impacte positiu en l'entorn" _____	58
Figura 45 Resultats de l'afirmació "Desenvolupen noves habilitats" _____	58
Figura 46 Resultats de l'afirmació "Aprenen tasques molt diverses i variades" _____	58
Figura 47 Resultats de l'afirmació "Consideren que la seva feina té un impacte positiu en la seva salut" _____	58
Figura 48 Resultats de l'afirmació "Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta experiència" _____	59
Figura 49 Resultats de l'afirmació "Senten que es valora la seva feina" _____	59
Figura 50 Resultats de l'afirmació "Estan satisfets amb el seu rendiment" _____	59
Figura 51 Resultats de l'afirmació "Els agrada la seva feina" _____	59
Figura 52 Resultats de l'afirmació "Recomanarien la seva feina a algú que es trobés en la seva situació" _____	59
Figura 53 Exterior de la Residència de Vallbona de les Monges (Font: Pròpia) _____	61
Figura 54 Hort per als usuaris del STO, SOI, altres residents i voluntaris (Font: Pròpia) _____	62
Figura 55 Camp de vinya de l'Olivera a Vallbona de les Monges (Font: Pròpia) _____	63
Figura 56 Treballadors del celler degorjant cava (Font: Pròpia) _____	64
Figura 57 Botiga del celler de Vallbona de les Monges (Font: Pròpia) _____	64

Índex de taules

Taula 1 Resum de les característiques principals dels diferents projectes d'inserció sociolaboral recollits al mapeig _____	28
Taula 2 Distribució de les 87 empreses o entitats pel territori català _____	32
Taula 3 Característiques de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit a personal de direcció _____	34
Taula 4 Col·lectius a qui s'adrecen les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	34
Taula 5 Criteris agroecològics aplicats per les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció _____	36
Taula 6 Àmbit productiu de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit a personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals _____	44
Taula 7 Col·lectius a qui s'adrecen les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals _____	45
Taula 8 Mitjanes i desviació estàndard de la puntuació obtinguda en el test de Likert sobre les dificultats associades a treballar amb col·lectius vulnerables _____	46
Taula 9 Edat dels treballadors que han respost el qüestionari _____	50
Taula 10 Mitjanes, desviació estàndard i valor P de la puntuació obtinguda en el test de Likert sobre els beneficis associats al treball en l'àmbit agrícola, jardiner i/o forestal _____	52

Símbols i acrònims

AS: Agricultura Social

CET: Centre Especial de Treball

EI: Empresa d'Inserció

ESS: Economia Social i Solidària

K-S: Kolmogorov-Smirnov

SAT: Sistemes Alimentaris Territorialitzats

SOI: Servei Ocupacional d'Inserció

SROI: Retorn Social de la Inversió, de l'anglès Social Return on Investment

STO: Servei de Teràpia Ocupacional

Agraïments

Voldria agrair la col·laboració de totes les empreses i entitats que han respost de manera desinteressada els qüestionaris, distribuint-los entre el seu personal per tal que pogués recollir diverses experiències. Gràcies també per la vostra tasca.

En especial, voldria agrair l'ajuda rebuda per part de la Cooperativa l'Olivera: Gràcies per convidar-me a conèixer-vos, per la vostra càlida acollida i per tot el temps que m'heu dedicat abans, durant i després de la meva visita.

Gràcies també a la meva tutora Raquel Díaz i al meu cotutor Zein Kallas per permetre'm derivar la investigació cap a la temàtica social, per tota l'ajuda que he rebut i per tot el que he après treballant amb vosaltres.

Finalment, voldria aprofitar l'ocasió i donar les gràcies a totes les persones que m'estimo: gràcies per tenir cura de mi, per la confiança que m'heu brindat sempre i pel vostre recolzament incondicional.

1. Introducció

L'agricultura ha sigut sempre un ofici transcendent. La seva aparició va ser un acte revolucionari per a la supervivència de l'espècie humana i és evident que, sense ella, la història de la humanitat hauria sigut molt diferent.

Malgrat la tendència en augment de la desruralització a Espanya, l'agricultura suposa una activitat de gran importància econòmica, social i ambiental: l'any 2016 hi havia 945.024 explotacions agrícoles i la superfície agrària utilitzada era de 23.229.753 ha (1).

Si més no, actualment és un sector molt criticat per les pràctiques abusives cap a alguns treballadors: L'any 2018, 10 temporeres marroquines van denunciar abusos sexuals per part de companys i superiors a Huelva (2); durant l'any 2020 no van cessar les imatges de temporers dormint al ras a Lleida en plena pandèmia (3) i a l'agost va morir un temporer a Múrcia, abandonat en un centre de salut després de treballar 11h diàries sota el sol, sense aigua i a temperatures per sobre els 40°C (4).

Aquest treball pretén posar el focus en les bones pràctiques, en l'ús de l'agricultura per a produir aliments o plantes ornamentals alhora que es generen oportunitats laborals dignes per a col·lectius vulnerables; en avaluar quins beneficis socials es poden aportar des del sector quan hi ha voluntat de mirar més enllà de perseguir el màxim benefici econòmic.

Així doncs, en primer lloc es revisaran diverses problemàtiques associades a la indústria agroalimentària mundial actual en què l'aliment es tracta com a mercaderia i no com un bé necessari per la vida. A partir d'aquí es presentaran diversos moviments i reclamacions socials i models productius i econòmics alternatius. Finalment, es parlarà de la inserció sociolaboral i dels beneficis de l'agricultura social.

1.1. Context actual

1.1.1. *(In)Seguretat Alimentària*

L'any 1948 es va definir el dret a l'alimentació dins de la Declaració Universal dels Drets Humans; 72 anys més tard, la FAO estima que el 8,9% de la població mundial (690 milions de persones) pateix desnutrició i que la crisi de la COVID-19 pot haver augmentat aquesta xifra en 130 milions de persones (5). Sembla molt difícil, doncs, que el 2030 es pugui assolir l'ODS 2, fam zero (6); es calcula que per llavors hi haurà 840 milions de persones famèliques al món (7).

La Seguretat Alimentària es va definir l'any 1996 com l'accés físic, social i econòmic -de totes les persones i en tot moment- a aliments suficients, innocus i nutritius que satisfacin les seves necessitats energètiques diàries i les seves preferències alimentàries per portar una vida activa i sana (8). L'any 2019, 2.000 milions de persones al món estaven en situació d'inseguretat alimentària i més d'una tercera part dels infants menors de 5 anys del món tenia una nutrició inadequada: 144 milions de criatures patien retard en el creixement, 47 milions tenien magresa patològica i 38,3 milions patien sobrepès (5).

A més a més, s'estima que 3.000 milions de persones en el món (400 cops la població de Catalunya) no es poden permetre una dieta saludable perquè és 5 vegades més cara que una dieta que només satisfaci les necessitats calòriques (5).

1.1.2. *Alimentació com a bé, no com a mercaderia*

Com ja s'ha explicat al punt anterior, 3.000 milions de persones al món no poden accedir a una dieta equilibrada i de qualitat (5). Aquesta crisi alimentària és estructural perquè va de la mà de l'aplicació de les teories neoliberals del mercat al sector agrari. Així doncs, els aliments han passat de ser allò que nodreix les persones a ser objecte d'especulació i ja no es produeix per la subsistència i l'economia nacional, sinó per la mundial (9).

Conseqüentment, els cultius ja no són escollits pels productors, ni tan sols per l'estat, són les multinacionals d'importacions i exportacions, de transformació i de distribució les qui ho decideixen. Aquest model productiu afavoreix els monocultius: es deixa de produir el que més s'adequa a les condicions climàtiques i del terreny per a dedicar grans extensions als productes

més cotitzats (10). A nivell agronòmic, es perden les varietats locals, disminueix la biodiversitat, desapareixen les rotacions de cultiu, es degrada el sòl i es genera dependència de fertilitzants i fitosanitaris, entre d'altres problemes.

1.1.3. Canvi climàtic

El canvi climàtic és la variació global del clima de la terra. Malgrat diversos canvis climàtics naturals han esdevingut al llarg de la història del planeta, el canvi climàtic actual es veu accelerat i agreujat pels efectes de les activitats humanes (11).

L'agricultura contribueix al canvi climàtic amb l'emissió de gasos d'efecte hivernacle. Aquests provenen principalment de la fermentació entèrica, la gestió de les dejeccions, el cultiu d'arròs, la mala gestió dels sòls, les cremes de residus orgànics i les cremes planificades de sabanes (12).

1.2. Moviments i reclamacions socials

1.2.1. Sobirania Alimentària

La **FAO** defineix la sobirania alimentària com el *dret dels pobles a definir les seves pròpies polítiques i estratègies sostenibles de producció, distribució i consum d'aliments que garanteixin el dret a l'alimentació per tota la població, amb base en la petita i mitjana producció, respectant les seves pròpies cultures i la diversitat dels mètodes pagesos, pesquers i indígenes de producció agropecuària, de comercialització i de gestió dels espais rurals, en els quals la dona desenvolupa un paper fonamental* (8).

L'any 2007 a Nyéleni, Mali, es van definir els sis pilars en què es basa la sobirania alimentària (13):

1. Es centra en alimentar els pobles:
 - 1.1. El centre de les polítiques és la necessitat d'alimentar les persones
 - 1.2. Emfatitza que el menjar és més que una mercaderia
2. Valora els proveïdors d'aliments:
 - 2.1. Recolza els sistemes de vida sostenibles
 - 2.2. Respecta la seva feina
3. Localitza els sistemes alimentaris:
 - 3.1. Aproxima els consumidors a proveïdors locals

- 3.2. Refusa el dúmping (la venda de productes a mercats estrangers a preus més reduïts que a l'interior del país (14)) i l'assistència alimentària inapropiada
- 3.3. Resisteix la dependència a corporacions llunyanes i irresponsables
4. Col·loca el control a nivell local:
 - 4.1. Dona càrrecs de control a proveïdors locals d'aliments
 - 4.2. Admet la necessitat de compartir i habitar territoris
 - 4.3. Rebutja privatitzar els recursos naturals
5. Promou el coneixement i les habilitats:
 - 5.1. Es fonamenta en els coneixements tradicionals
 - 5.2. Utilitza la investigació per recolzar i transmetre coneixements a generacions futures
 - 5.3. Rebutja les tecnologies que amenacen els sistemes alimentaris locals
6. Es compatible amb la natura:
 - 6.1. Maximitza les contribucions dels ecosistemes
 - 6.2. Millora la capacitat de recuperació
 - 6.3. Rebutja l'ús intensiu de monocultius industrialitzats i als mètodes destructius

1.3. Alternatives al model productiu actual

1.3.1. *Economia Social i Solidària (ESS)*

L'Economia Social i Solidària (ESS) és una alternativa al model econòmic global que té com a objectiu millorar el benestar de les persones en lloc de perseguir el creixement econòmic. Engloba negocis presents en tot el cicle econòmic, des de la producció a la distribució, comercialització i consum, així com en l'estalvi i la inversió. Malgrat aquestes activitats puguin ser molt diverses, totes comparteixen un sistema de valors (15):

- Un model democràtic i participatiu, en què la majoria decideix com es gestionen els recursos, el patrimoni i la informació, fugint de les jerarquies de les empreses tradicionals. També regula els sous entre treballadors de diferents rangs.
- L'economia està al servei de les persones i no a l'inrevés: Reclama un ús equitatiu i sostenible dels recursos i un model productiu que transformi el treball en un instrument de satisfacció.
- Estan compromeses amb la comunitat: pretenen millorar la societat generant llocs de treball, oferint serveis, vinculant-se al territori, participant en moviments socials, i finançant i cooperant amb altres iniciatives.

En altres paraules, l'ESS posa la **vida** al centre, les necessitats humanes i el respecte al medi ambient i no el capital i es regeix mitjançant la cooperació en lloc de la competència.

1.3.2. Sistemes Alimentaris Territorialitzats (SAT)

Els Sistemes Alimentaris Territorialitzats (SAT) tenen com a objectiu reconnectar les cadenes productives agroalimentàries amb els consumidors i fomentar la col·laboració entre el territori i els sectors. Se solen vincular amb experiències agroecològiques -ja que s'adapten als criteris de desenvolupament sostenible- i amb la generació d'ocupació local. A més, generen impactes positius en l'àmbit social, econòmic, ambiental, cultural i polític (16).

Convé ressaltar que es diferencien de la indústria alimentària ecològica global per la seva implicació amb els petits productors que prevalen la qualitat del producte, el benestar animal, el desenvolupament local, la proximitat amb el consumidor, la cura del medi ambient, etc a la maximització dels beneficis econòmics. Possiblement per això últim, el sosteniment econòmic és un dels punts més dèbils d'aquestes iniciatives (17).

1.3.3. Agroecologia

El concepte d'agroecologia engloba dues definicions que poden ser complementàries.

En primer lloc, fa referència al conjunt de pràctiques agrícoles que rebutgen l'ús de productes de síntesi química o genèticament modificats, eviten la degradació dels sòls, la contaminació d'aigües freàtiques, la pèrdua de diversitat, proporcionen més mesures de benestar animal al bestiar, etc (característics de l'agricultura industrialitzada) basant-se en els principis de l'ecologia, per tal de reduir l'impacte ambiental de l'activitat econòmica (18). A Catalunya, el recull d'aquestes tècniques es coneix més com agricultura ecològica i està regulada pel Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE).

En segon lloc, l'agroecologia també es coneix com una línia de pensament que va més enllà de les pràctiques agrícoles enfocades a la producció vegetal o animal: integra també el benestar dels agricultors i el territori, per tant, inclou el comerç just, la no-discriminació i el respecte pels coneixements tradicionals i/o pels pobles indígenes (19). Relaciona l'activitat agrícola amb l'estructura socioeconòmica de l'entorn i promou el consum responsable i crític i el dret a l'alimentació. A Catalunya no està regulada per cap ens públic.

1.3.4. Social Farming

El concepte emergent *Social Farming*, que en català es tradueix com *Agricultura Social*, pot englobar molts tipus de pràctiques i, de fet, encara no existeix una descripció acceptada oficialment per a aquest terme.

Aquestes pràctiques utilitzen activitats i espais agrícoles en benefici de persones de col·lectius vulnerables per tal de generar inclusió, benestar i salut. Inclouen explotacions agrícoles diverses (horts, vivers, granges...) obertes a la participació d'aquestes persones per tal de connectar-les amb el territori i generar relacions de suport mutu que facilitin societats més inclusives (20).

L'objectiu principal del *Social Farming* és millorar la qualitat de vida de les persones a través de l'empoderament amb el desenvolupament de competències socials i tècniques, la millora de l'estat emocional i l'augment dels coneixements i de la destresa manual (20).

Es consideren projectes de desenvolupament comunitari. Dins del *Social Farming* hi poden cooperar diversos grups d'interès com agricultors, organitzacions d'agricultors, beneficiaris i promotors de programes d'inserció, proveïdors de serveis d'atenció sociosanitària o dirigents polítics. També pot incloure activitats lúdiques per a criatures en edats escolars o preescolars per tal d'educar en el respecte i prevenir futures discriminacions (21).

Estudis anteriors sobre *Social Farming* a Catalunya han analitzat el retorn social de la inversió (SROI): Per cada euro invertit en projectes d'agricultura social, aproximen entre 2,50€ i 3€ de benefici social, econòmic i ambiental (22).

1.3.5. Inserció sociolaboral

La inserció sociolaboral és l'estructura d'aprenentatge que té com a objectiu la integració de les persones de col·lectius vulnerables o en risc d'exclusió social a través de l'accés a una ocupació que els permeti desenvolupar un model de vida digne, autònom i independent (23).

La inserció sociolaboral s'ha d'enfocar des de dos grans punts de vista, el psicoevolutiu, com el procés de construcció i desenvolupament individual de la identitat personal, i el sociològic, com l'adquisició d'un rol reconegut en la societat que proporcioni un estatus al disposar d'independència econòmica, autonomia i recursos propis (24).

A Catalunya, les empreses d'integració sociolaborals estan regulades per la LLEI 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral. Aquesta llei defineix que les persones subjectes d'inserció sociolaboral pertanyen als següents col·lectius:

- Persones amb discapacitat física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals
- Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció, les que no compleixen els requisits per accedir-hi i les que segons el parer dels serveis socials, estiguin en situació de risc d'exclusió
- Joves entre 16 i 30 anys provinents d'institucions de protecció de menors
- Persones rehabilitant-se de problemes de drogoaddicció o alcoholisme
- Interns de centres penitenciaris, persones en llibertat condicional i exrecluses
- Aturats de llarga durada majors de 45 anys

Es considera que una persona està en situació d'exclusió social com a *resultat d'un procés dinàmic d'acumulació i combinació de factors diversos de desavantatge, vinculats a diferents aspectes de la seva vida personal, social, cultural i política* (25).

En el cas de les **dones víctimes de violència de gènere**, hi ha un programa d'inserció sociolaboral regulat pel Reial Decret 1917/2008 (26).

1.3.6. Tercer Sector Social

El Tercer Sector Social està format per entitats privades sense ànim de lucre, mutualistes o prestadores de servei, que tenen com a objectiu la inclusió i la cohesió social, fent especial èmfasi al treball amb persones pertanyents als col·lectius més vulnerables de la societat.

A Catalunya hi ha més de 7.500 entitats no lucratives amb finalitats socials que presten serveis a més d'un milió de persones. Aquestes entitats mouen 5.500 milions d'euros l'any (2,8% del PIB) i generen més de cent mil llocs de treball (27).

1.3.7. Empreses d'Inserció (EI)

Les Empreses d'Inserció (EI) són les empreses que tenen com a finalitat la integració sociolaboral de persones en risc d'exclusió social. Duen a terme qualsevol activitat de prestació de serveis o producció de béns.

Una empresa d'inclusió ha de complir aquests requisits:

- Entre un 30 i un 70% de la seva plantilla ha d'estar formada per persones en procés d'inserció.
- La inserció ha de ser personalitzada i ha de prestar serveis de formació, acompanyament social i laboral i treball remunerat. També ha d'oferir ajuda per una posterior incorporació al mercat laboral ordinari.
- Ha de destinar, com a mínim, el 80% dels beneficis de cada exercici econòmic a millorar o ampliar les estructures d'inserció i producció.
- El seu objecte social ha d'incloure la inserció social. Pot ser promoguda per una o més entitats o corporacions de dret públic o entitats sense ànim de lucre (28).

A Catalunya hi ha 66 empreses inscrites al Registre Administratiu d'Empreses d'Inserció de Catalunya, de les quals 20 es dediquen a l'agricultura i/o a la jardineria (dades de l'any 2020).

La Generalitat els ofereix subvencions com a incentius de contractació i per a cobrir les despeses d'acompanyament dels treballadors (28).

1.3.8. Centres Especials de Treball (CET)

Els Centres Especials de Treballs estan dirigits a persones amb discapacitat o malaltia mental i permeten la seva integració al mercat laboral de forma protegida. Són empreses d'economia social -creades per organismes públics o privats- i com a mínim el 70% de la plantilla té una discapacitat igual o superior al 33% (29).

A part d'oferir treball remunerat i estable als seus treballadors, els CETS han de garantir-los formació i recolzament en la vida personal i social. Sempre que sigui possible, promouen la transició de les persones a empreses ordinàries (30).

A Catalunya hi ha 198 CET, dels quals 40 han registrat la seva activitat en el sector de l'agricultura i/o a la jardineria i activitats forestals. Hi ha altres CET que treballen en aquests sectors, però no els registren com a activitat principal.

1.3.9. Quotes de reserva

Les empreses públiques i privades que superen els 50 treballadors han d'incloure **dues persones amb discapacitat** en la seva plantilla per cada 100 treballadors. A més a més, l'Administració Pública ha de destinar-hi el 5% de les places de les seves convocatòries de funcionaris i personal laboral (31).

Com en algunes ocasions hi havia complicacions per aplicar aquesta quota, des l'any 2000, les empreses que han obtingut una declaració d'excepcionalitat es poden acollir a mesures alternatives: contractar serveis i béns a centres especials de treball, contractar treballadors autònoms amb discapacitat, o bé, donar o patrocinar a entitats amb l'objectiu social de formació professional, inserció laboral i creació de llocs de treball dirigits a persones amb discapacitat. També poden crear un enclavament laboral: un contracte entre l'empresa i un CET per l'execució per part de treballadors amb discapacitat de serveis relacionats amb l'activitat normal de l'empresa ordinària (32).

2. Objectius

L'objectiu d'aquest treball és conèixer les característiques dels projectes d'inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables en el marc de l'agricultura, la jardineria i els serveis forestals a Catalunya. A més, vol valorar les oportunitats que pot oferir el sector per a construir una societat més justa.

Així doncs, el primer objectiu específic d'aquest treball és entendre com són les diverses empreses i/o entitats que treballen en la inserció sociolaboral en l'àmbit agrícola, jardiner i/o forestal a Catalunya. Per tant, es pretén recopilar i resumir la informació disponible sobre aquestes empreses o entitats.

En segon lloc, es vol saber si els beneficis que es presenten en la literatura consultada sobre Agricultura Social -normalment descrits per persones que no formen part dels col·lectius a qui s'adreça l'AS- coincideixen amb el parer de les persones que treballen en aquests projectes d'inserció. Per tant, es vol saber si l'opinió de les persones beneficiàries dels programes d'inserció sociolaboral en agricultura, jardineria i/o serveis forestals a Catalunya divergeix del que expressen les persones promotores d'aquests projectes.

3. Metodologia

Per tal de poder assolir els objectius definits, en primer lloc es fa recerca bibliogràfica per comprendre com ha de ser una inserció sociolaboral eficaç: què ha de complir un projecte, més enllà d'oferir ocupació, per a possibilitar el desenvolupament d'un model de vida digne, autònom i independent a persones pertanyents a col·lectius vulnerables.

3.1. Mapeig de projectes existents

En segon lloc, es fa un mapeig de les iniciatives existents a Catalunya. Es seleccionen tant les que es dediquen a l'agricultura i/o la ramaderia, com aquelles que es dediquen a la jardineria i a la gestió forestal.

Es classifiquen segons la seva activitat econòmica, si consten en el registre d'empreses d'inserció o de centres especials de treball de la generalitat i segons a quins col·lectius insereixin. També s'especifica, quan és possible, la data d'inici del projecte i quants treballadors en formen part. S'utilitza informació pública que les empreses o entitats proporcionen en les seves pàgines web o xarxes socials, en les memòries de les darreres anualitats o s'especifiquen en els catàlegs de CET o EI.

En aquest mapeig es recullen aquells projectes que ofereixen inserció sociolaboral retribuïda i s'exclouen horts socials, centres de teràpia ocupacional, serveis ocupacionals d'inserció (SOI) i altres iniciatives de caràcter social i/o terapèutics en l'àmbit agrícola, jardiner i/o forestal per tal de reflectir també els beneficis derivats de tenir un treball remunerat.

Les iniciatives que hi apareixen han estat recollides en registres administratius d'Empreses d'Inserció (EI) (28) i Centres Especials de Treball (CET) (29) publicats pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, així com en directoris d'Economia Social i Solidària a Catalunya (33), en la Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya (34) i en publicacions sobre Agricultura Social a Catalunya (35).

El resultat d'aquest mapeig s'adjunta a l'**ANNEX A**.

3.2. Elaboració dels qüestionaris

S'han dissenyat tres models de qüestionari dirigits a tres perfils presents en cada empresa o entitat: direcció, responsable de les accions agrícoles/jardineres/forestals i persones acollides al programa d'inserció, a partir d'ara, treballadors. És important conèixer les tres perspectives, doncs les seves vivències envers el projecte poden ser molt diferents i poden oferir molta més informació que si es pregunta només a una.

A les persones que gestionen la direcció del projecte se'ls pregunta sobre les característiques d'aquest així com quins beneficis creuen que poden obtenir els treballadors. El seu qüestionari consta de 47 preguntes curtes i té una durada aproximada de 8 minuts.

Les persones encarregades de la part tècnica agrícola solen conviure més amb les persones beneficiaries del projecte. Se'ls demana quines dificultats pot suposar per a elles treballar amb col·lectius vulnerables i quins perceben que són els beneficis que obtenen aquests treballadors. El seu qüestionari consta de 50 preguntes curtes i té una durada aproximada de 7 minuts.

Les persones beneficiàries del projecte d'inserció són les reals protagonistes d'aquest treball, doncs l'agricultura social no tindria cap sentit sense elles i escoltar-les pot ajudar a modelar-la en funció de les seves necessitats. Se'ls pregunta per la seva experiència i es demanen les seves dades sociodemogràfiques. El seu qüestionari consta de 39 preguntes curtes i té una durada aproximada de 5 minuts.

La Figura 1 resumeix els temes que s'han tractat a les enquestes de cadascun dels perfils:

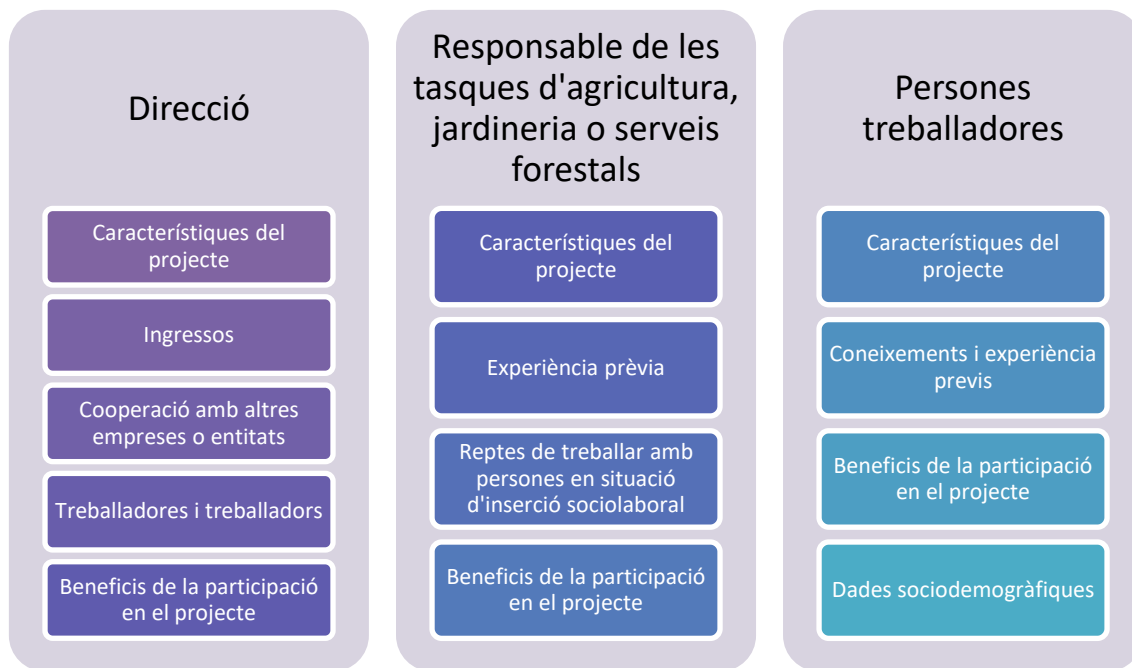

Figura 1 Temàtica consultada en els qüestionaris dirigits a cadascun dels tres perfils enquestats

Per a redactar els qüestionaris, es tenen en compte els beneficis que s'exposen en la bibliografia consultada (20) (21) (22) (36) i se n'afegeixen d'altres derivats de l'experiència personal: la meua germana és beneficiària d'un projecte d'inserció, concretament treballa en un CET. Es demana que es puntuï en una escala de Likert d'11 punts (0=Totalment en desacord a 10=Totalment d'acord) quin és el nivell d'acord amb cada afirmació.

Es decideix enviar els qüestionaris -en versió en català i versió en castellà- per correu electrònic en format Google Forms i en .pdf per tal que les respostes puguin ser anònimes i no estiguin condicionades per la presència d'una persona entrevistadora. Tot i així, s'ofereix realitzar-les per telèfon si les empreses o entitats ho creuen oportú o si els sorgeixen dubtes. A causa de la situació sanitària, s'intenten evitar les trobades presencials. S'estableix contacte per correu electrònic amb els 87 projectes recollits al mapeig i s'envien 2 correus recordatoris.

Els tres models de qüestionari s'adjunten a l'**ANNEX B**.

3.3. Cas d'estudi

Finalment, es fa una visita a la Cooperativa l'Olivera, ubicada a Vallbona de les Monges, per a conèixer amb més profunditat una de les iniciatives dedicades a la inserció sociolaboral en l'agricultura més consolidades a Catalunya.

3.4. Anàlisi dels resultats

3.4.1. Anàlisi dels resultats del mapeig

Un cop s'han recollit les dades del mapeig, s'ha pogut caracteritzar el sector. S'han extret les següents conclusions sobre aquestes iniciatives d'inserció sociolaboral:

- L'àmbit de treball:
 - o Quantes es dediquen a l'agricultura (ecològica o no), la jardineria, els serveis forestals i el viverisme.
 - o Quantes ofereixen serveis i quantes venen productes.
 - o Quantes es dediquen exclusivament a l'àmbit agrícola, jardiner i forestal i quantes complementen la seva activitat amb altres serveis.
- A quins col·lectius s'adrecen
- Quantes estan registrades com a EI, CET o ambdues.
- L'antiguitat de les empreses o entitats que ho especifiquen en la seva informació pública.
- El número de treballadors total i el de treballadors acollits al projecte d'inserció de les empreses o entitats que ho especifiquen en la seva informació pública

3.4.2. Anàlisi dels resultats del qüestionari

Un cop s'han recopilat prou respostes als qüestionaris s'han pogut caracteritzar detalls més concrets sobre aquestes iniciatives:

- Clients més habituals
- Destí habitual dels productes
- Principals fonts d'ingressos
- Nivell de facturació
- Relació amb altres empreses o entitats del sector
- Requisits per a poder beneficiar-se de la inserció sociolaboral en aquestes empreses
- Percentatge de treballadores dones
- Serveis per a l'atenció dels treballadors

També s'ha avaluat quin grau de dificultat suposa per a les persones responsables de les tasques agrícoles/jardineres/forestals treballar amb gent provinent de col·lectius vulnerables.

Finalment, s'han recollit les dades d'opinió sobre els beneficis que obtenen les persones acollides al programa d'inserció sociolaboral i s'ha avaluat si existeixen diferències significatives entre les respostes a les escales de Likert dels diferents perfils enquestats (direcció, responsables i treballadors).

Com que no es pot assumir que un conjunt de dades d'opinió segueixi una distribució normal, per comparar els resultats de les escales de Likert s'ha utilitzat el Test de Kolmogorov-Smirnov.

El Test de Kolmogorov-Smirnov (K-S Test) és un test no paramètric que permet comparar dos conjunts de dades sense assumir que aquests segueixen una distribució normal. En particular, compara els dos conjunts sense basar-se únicament en la seva mitjana i la seva desviació estàndard.

El test d'hipòtesis empleat és el següent:

H_0 : No hi ha diferències significatives entre els dos conjunts de dades

H_1 : Hi ha diferències significatives entre els dos conjunts de dades

Si $p > 0,05$; s'accepta H_0 .

Si $p \leq 0,05$; es rebutja H_0 i s'accepta H_1 .

Per tant, si el K-S Test retorna un valor $p \leq 0,05$, els dos conjunts de dades són significativament diferents. El K-S Test s'ha realitzat amb el software matemàtic *Matlab*.

3.4.3. Resultats de la visita a la Cooperativa l'Olivera

Després de la visita a la Cooperativa l'Olivera, s'ha fet una breu presentació sobre la cooperativa, la seva orientació productiva i social i la seva filosofia.

També s'han plasmat quins són els principals beneficis que el director i el responsable de producció creuen que poden obtenir els seus treballadors. Tanmateix, s'han afegit les principals dificultats amb què s'enfronten des de la cooperativa en el seu dia a dia.

4. Resultats

4.1. Mapeig

S'ha elaborat un mapeig de les diferents iniciatives d'inserció sociolaboral en l'àmbit de l'agricultura, la jardineria i/o els serveis forestals existents a Catalunya per a poder plasmar-ne les característiques principals.

S'han trobat 87 iniciatives que ofereixen treball remunerat en els àmbits esmentats. La taula amb la seva classificació detallada s'adjunta a l'**ANNEX A**.

A la Taula 1 es resumeixen les característiques principals d'aquests projectes:

Taula 1 Resum de les característiques principals dels diferents projectes d'inserció sociolaboral recollits al mapeig

Àmbit	Quantitat de projectes (N=87)	Col·lectius beneficiaris	Quantitat de projectes (N=87)
Agricultura	32	No especificat	5
Agricultura ecològica	24	Discapacitat no especificada	3
Jardineria	69	Malaltia mental	54
Serveis forestals	37	Discapacitat intel·lectual	61
Viverisme	10	Discapacitat física	49
Oferta		Discapacitat sensorial	40
Productes	33	Paràlisi cerebral	6
Serveis	74	Migrants / ètnies minoritàries	2
Multiserveis	64	víctimes violència de gènere	1
Marc jurídic		Risc d'exclusió	26
Empreses d'Inserció	15	Protecció de menors	1
CET	56	Rehabilitació	3
El i CET alhora	7	Interns i exreclusos	1
Altres iniciatives fora d'aquests 2 marcs jurídics	9	Aturats de llarga durada	5

On:

- Àmbit: Fa referència a l'activitat econòmica que duen a terme aquestes empreses o entitats. Moltes d'elles treballen en més d'un àmbit. **Agricultura** inclou horticultura, fructicultura, conreus extensius i ramaderia de producció ecològica o no.
- Oferta: Especifica quantes d'elles ofereixen serveis i quantes comercialitzen producte propi. També recull quantes empreses o entitats ofereixen, alhora, serveis fora dels

àmbits estudiats (com poden ser serveis de neteja i manteniment, de bugaderia, de manipulats o de destrucció de documents, entre d'altres).

- Marc jurídic: Resumeix quantes de les 87 empreses són CET, quantes EI, ambdós o cap d'ells.
- Col·lectius beneficiaris: Recull quins són els col·lectius vulnerables a què s'adreça cadascun dels projectes. Un mateix projecte pot estar adreçat a diversos col·lectius.

Com es pot observar a la Taula 1, hi ha més oferta d'inserció sociolaboral en jardineria que en agricultura, serveis forestals o viverisme. En la Figura 2 es mostra el àmbits on s'emmarquen aquests projectes:

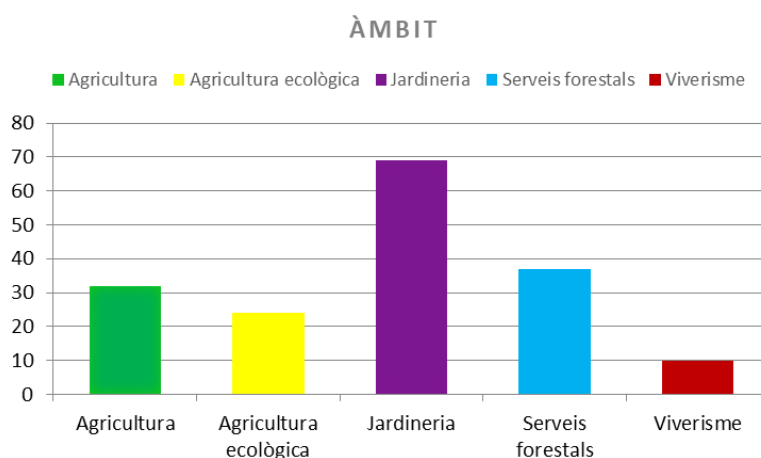

Figura 2 Quantitat de projectes dedicats a cadascun dels àmbits estudiats

De les 69 empreses o entitats que treballen en jardineria, 60 són empreses multiserveis¹ és a dir, la seva orientació productiva no es basa exclusivament en els tres sectors estudiats. La Figura 3 representa l'oferta d'aquestes empreses o entitats:

¹ Consultar l'ANNEX A

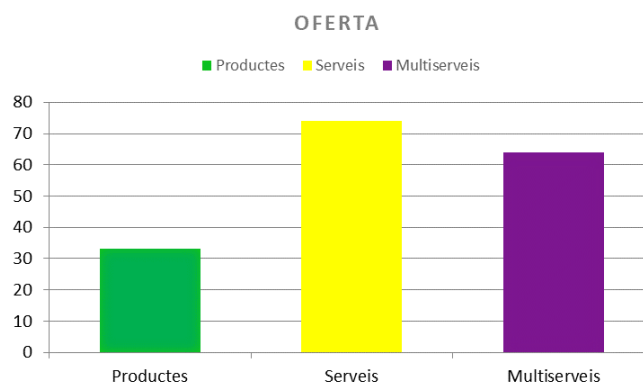

Figura 3 Quantitat de projectes que comercialitzen productes, ofereixen serveis agrícoles/jardiners/forestals i altres serveis fora dels àmbits estudiats.

A la Figura 3 s'hi pot observar que hi ha més empreses/entitats que ofereixin serveis que empreses/entitats que venguin producte propi.

Pel que fa als col·lectius beneficiaris de cada projecte, es pot percebre que 61 projectes ofereixen feina a persones amb discapacitat intel·lectual i 54 a persones amb malaltia mental. Els col·lectius als qui s'adrecen menys empreses o entitats d'aquests sectors són els de persones víctimes de violència de gènere, els de persones provinents d'institucions de protecció de menors i els de persones internes en centres penitenciaris, en llibertat condicional i/o exrecluses. Cal remarcar que 56 de les 87 empreses o entitats són Centres Especials de Treballs. Aquests poden estar dirigits a persones dels següents col·lectius: malaltia mental, discapacitat intel·lectual, física o sensorial o paràlisi cerebral.

La Figura 4 representa la quantitat de projectes dirigits a cadascun dels col·lectius i la Figura 5 resumeix en quins marcs jurídics operen aquestes empreses o entitats:

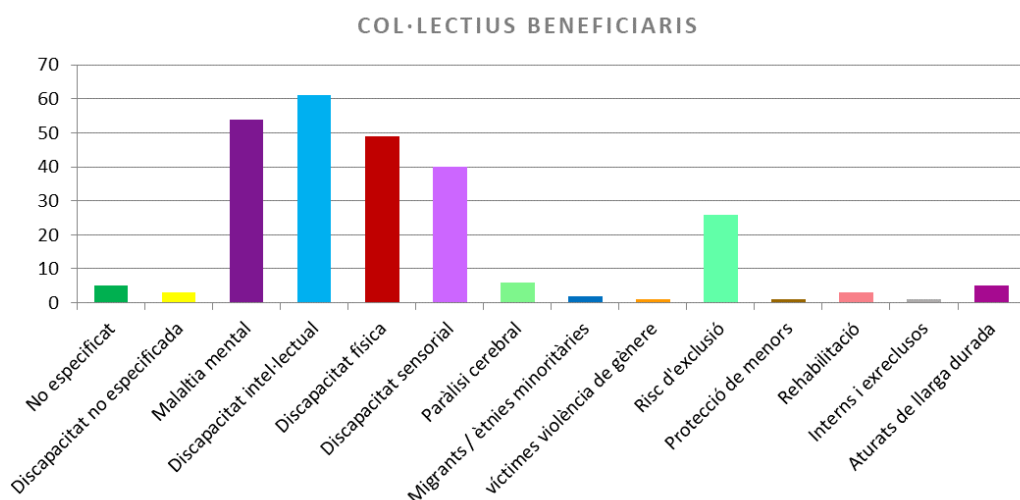

Figura 4 Quantitat de projectes destinats a la inserció sociolaboral dels diferents col·lectius vulnerables

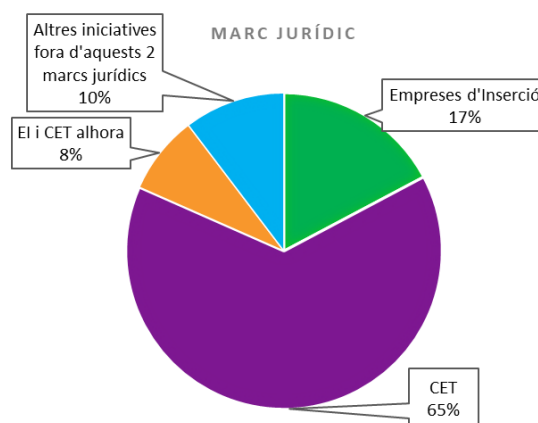

Figura 5 Marcs jurídics en què treballen les diferents empreses o entitats recollides al mapeig

Al mapeig hi consten projectes molt consolidats, de fins a 53 anys d'antiguitat, com l'empresa Insermap Ripollès Empresa d'Inserció, SLU que va iniciar la seva activitat l'any 1968, i d'altres de recents com el Projecte Fènix de l'ONG Associació Benestar i Desenvolupament (ABD) que va començar durant l'any 2020.

Així mateix, hi apareixen projectes molt petits com Enfortim l'agricultura ecològica i social des de Collserola (L'Ortigacoop, SCCL) amb 5 treballadors en total i d'altres de més grans com la Fundació Privada Aspros amb 546 treballadors. Cal puntualitzar que aquesta darrera entitat no destina tots aquests treballadors a la jardineria i els serveis forestals, ja que ofereixen altres serveis empresarials i d'atenció a les persones.

A la Taula 2 es mostra la distribució de les empreses o entitats entre les comarques catalanes:

Taula 2 Distribució de les 87 empreses o entitats pel territori català

Comarques	Nº de comarques	Quantitat de projectes per comarca
Alt Camp, Alt Urgell, Baix Empordà, Baix Penedès, Cerdanya, Conca de Barberà, Garraf, Garrigues, Garrotxa, Ribera d'Ebre, Ripollès, Selva, Solsonès	13	1
Alt Penedès, Bages, Baix Camp, Berguedà, Pla de l'Estany, Urgell	6	2
Osona, Tarragonès	2	3
Alt Empordà, Maresme, Vallès Oriental	3	4
Segrià	1	5
Gironès	1	6
Vallès Occidental	1	8
Baix Llobregat	1	10
Barcelonès	1	15

En 29 de les 42 comarques catalanes s'hi ubica com a mínim una entitat o empresa que treballa en la inserció sociolaboral en l'agricultura, la jardineria i/o els serveis forestals. En 13 d'elles només hi ha un projecte vigent mentre que només al Barcelonès s'hi concentren 15.

Aquesta distribució queda il·lustrada a la Figura 6:

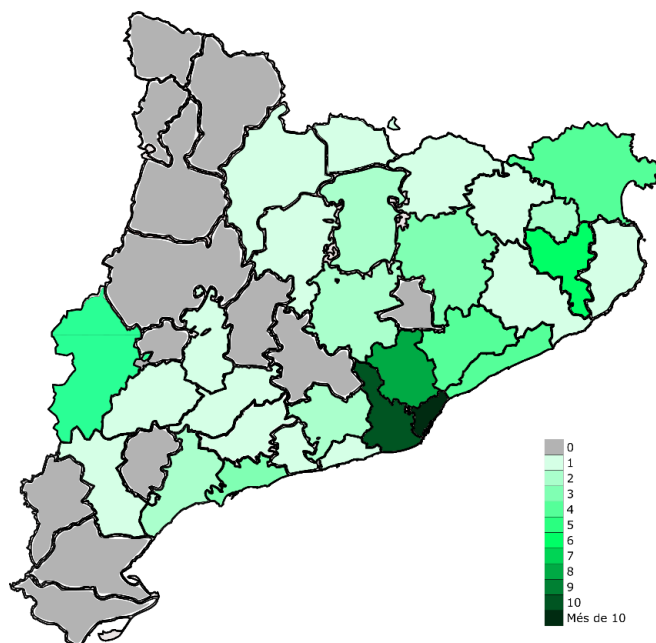

Figura 6 Distribució de les diferents empreses o entitats recollides al mapeig pel territori català (Font: Elaboració pròpia)

Com es pot observar a la Figura 6, les comarques amb més empreses o entitats d'inserció sociolaboral són el Barcelonès, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental. Això no és quelcom sorprenent, aquestes comarques concentren les majors xifres de població a Catalunya. A 1 de gener de 2020 tenien, respectivament, 2.294.614, 828.522 i 936.172 habitants (37). Aquestes 3 comarques reuneixen el 37,9% de l'oferta d'inserció sociolaboral recollida al mapeig.

4.2. Qüestionaris

S'han fet arribar 3 qüestionaris anònims a cada empresa o entitat recollida en el mapeig: Un adreçat a personal de direcció, un altre a la persona responsable de les accions agrícoles / jardineres / forestals i un a les persones acollides als diferents programes d'inserció sociolaboral, a partir d'ara, treballadors.

Els qüestionaris han recollit 71 respostes en total, de les quals 21 pertanyen a personal de direcció, 19 a responsables de les accions agrícoles, jardineres o forestals i 31 a treballadors.

4.2.1. Qüestionaris dirigits a personal de direcció

A la Taula 3 es descriuen les principals característiques de les empreses o entitats que han respost als qüestionaris:

Taula 3 Característiques de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit a personal de direcció

Àmbit	Quantitat de projectes (N=21)
Horticultura	29%
Fructicultura	10%
Conreus extensius	5%
Ramaderia	14%
Jardineria	71%
Viverisme	0%
Serveis forestals	33%
Oferta	
Productes	48%
Serveis	95%
Multiserveis	81%
Marc jurídic	
Empreses d'Inserció	14%
CET	52%
El i CET alhora	24%
Altres iniciatives fora d'aquests 2 marcs jurídics	10%

La mostra segueix la tendència del mapeig: L'àmbit on hi ha més empreses o entitats és el de la jardineria.

A la taula 4, es mostren els col·lectius a qui s'adrecen:

Taula 4 Col·lectius a qui s'adrecen les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Col·lectius beneficiaris	Quantitat de projectes (N=21)
Malaltia mental	67%
Discapacitat intel·lectual	62%
Discapacitat física	33%
Discapacitat sensorial	24%
Paràlisi cerebral	5%

Col·lectius beneficiaris	Quantitat de projectes (N=21)
Migrants / ètnies minoritàries	33%
Víctimes violència de gènere	14%
Risc d'exclusió	43%
Protecció de menors	14%
Rehabilitació	14%
Interns i exreclusos	14%
Aturats de llarga durada	29%

La ubicació d'aquestes empreses o entitats s'il·lustra a la Figura 7:

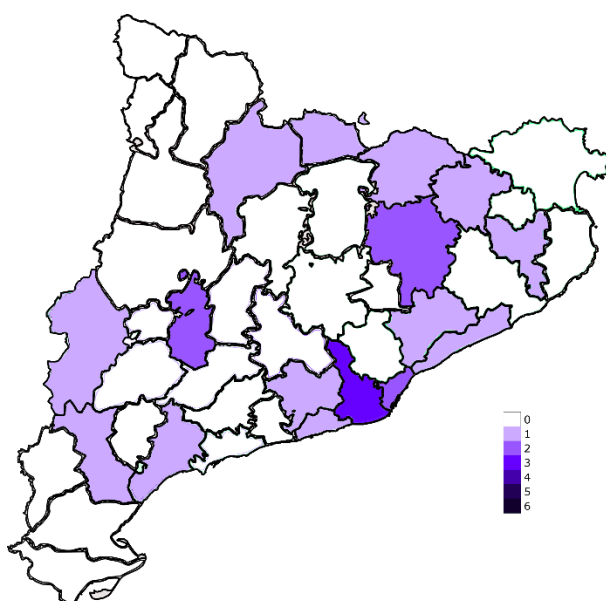

Figura 7 Ubicació de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

A continuació, a les figures 8-15 es mostren altres detalls de les empreses o entitats que han respost els formularis.

LA VOSTRA EMPRESA O ENTITAT OPERA
SEGONS ELS CRITERIS DE L'AGROECOLOGIA?

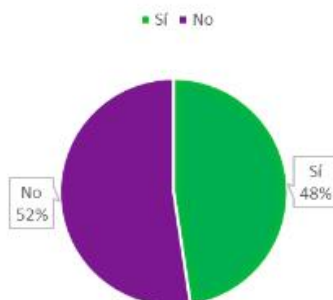

Figura 8 Aplicació de criteris agroecològics en les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Taula 5 Criteris agroecològics aplicats per les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Criteris agroecològics	Quantitat de projectes (N=21)
Pràctiques agrícoles	90%
Línia de pensament	10%

Es pot observar a la Figura 8 que gairebé la meitat de les empreses o entitats que han respost (48%) consideren que segueixen criteris de l'agroecologia. Malgrat això, quan se'ls ha preguntat per aquests criteris (Taula 5), el 90% han fet referència a criteris únicament agrícoles, mentre que només el 10% ha esmentat la línia de pensament que inclou criteris socials.

COOPEREU AMB ALTRES EMPRESES O ENTITATS QUE ES DEDIQUEN A LA INSERCIÓ SOCIOLABORAL EN LA JARDINERIA, L'AGRICULTURA I/O ELS SERVEIS FORESTALS?

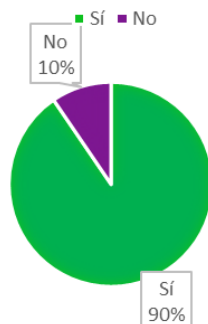

Figura 9 Cooperació entre les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Tal com es pot veure a la Figura 9, la majoria d'empreses o entitats cooperen amb d'altres de la mateixa orientació. Així doncs, no estableixen relacions competitives entre elles.

CLIENTS MÉS HABITUALS

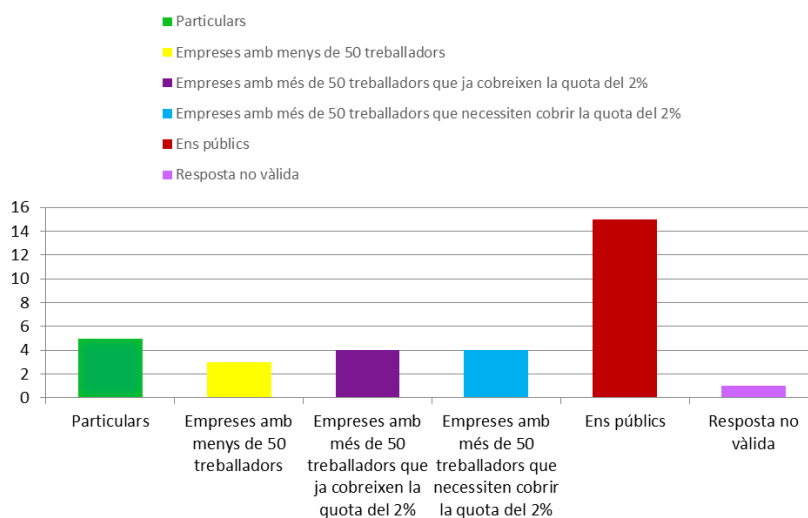

Figura 10 Clients més habituals de les empreses o entitats que ofereixen serveis que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Els ens públics són els clients més habituals d'aquelles empreses o entitats que ofereixen serveis.

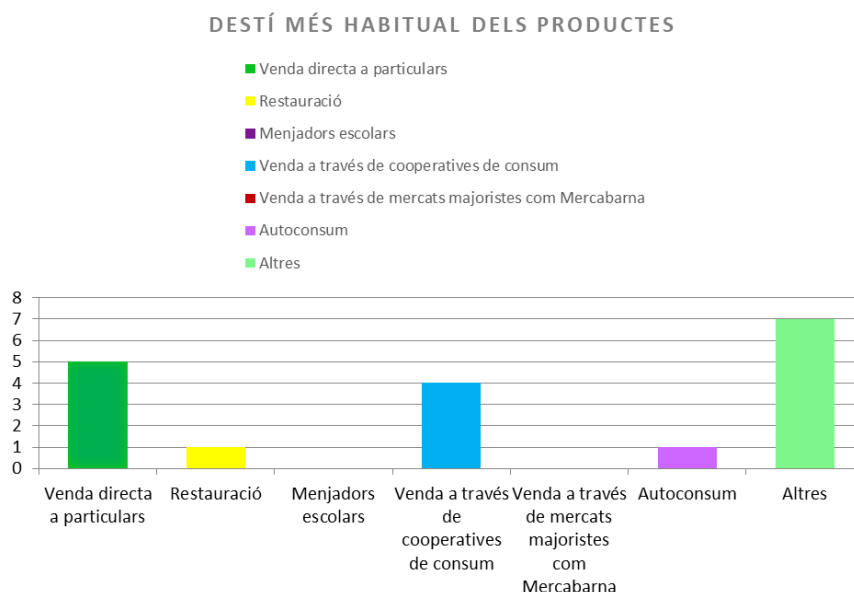

Figura 11 Destí més habitual dels productes de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Com es pot observar a la Figura 11, cap de les 21 empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció comercialitza els seus productes a través de mercats majoristes com Mercabarna. En canvi, 5 d’elles destinen la majoria dels seus productes a la venda directa i 4 d’elles els comercialitzen a través de cooperatives de consum.

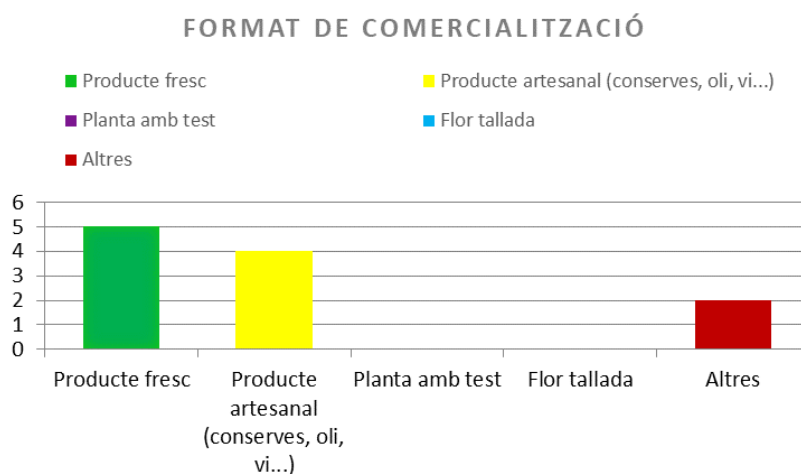

Figura 12 Format de comercialització dels productes de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Aquestes empreses o entitats comercialitzen, majoritàriament, productes frescos i artesanals.

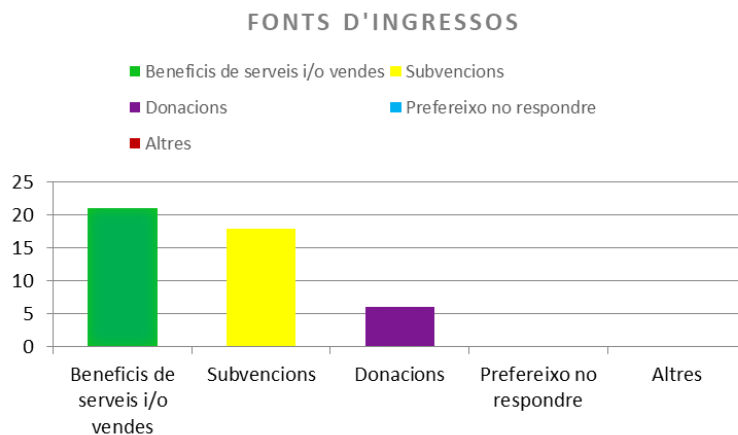

Figura 13 Fonts d'ingressos de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

PRINCIPAL FONT D'INGRESSOS

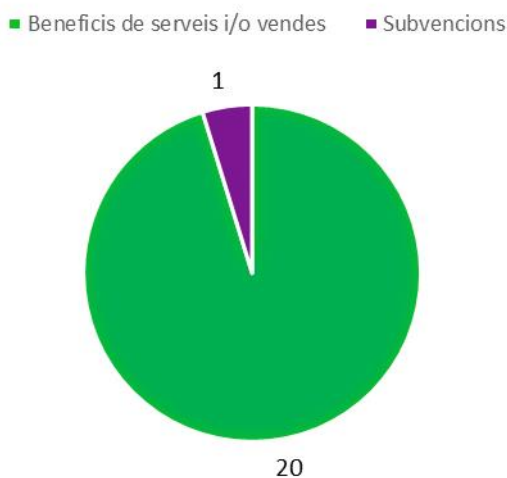

Figura 14 Font principal d'ingressos de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Malgrat la majoria d'entitats i empreses reben subvencions com a una part important dels seus ingressos, totes excepte una tenen els beneficis obtinguts dels serveis o les vendes com a principal font d'ingressos.

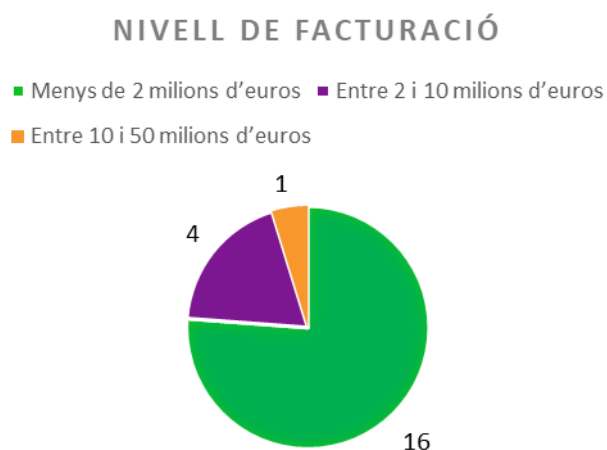

Figura 15 Nivell de facturació de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

La majoria d'empreses o entitats que han respost el qüestionari tenen un nivell de facturació inferior als 2 milions d'euros l'any.

Les figures 16-19 aporten informació sobre els treballadors beneficiaris del programa d'inserció:

VIA D'ACCÉS DE LA MAJORIA DELS TREBALLADORS

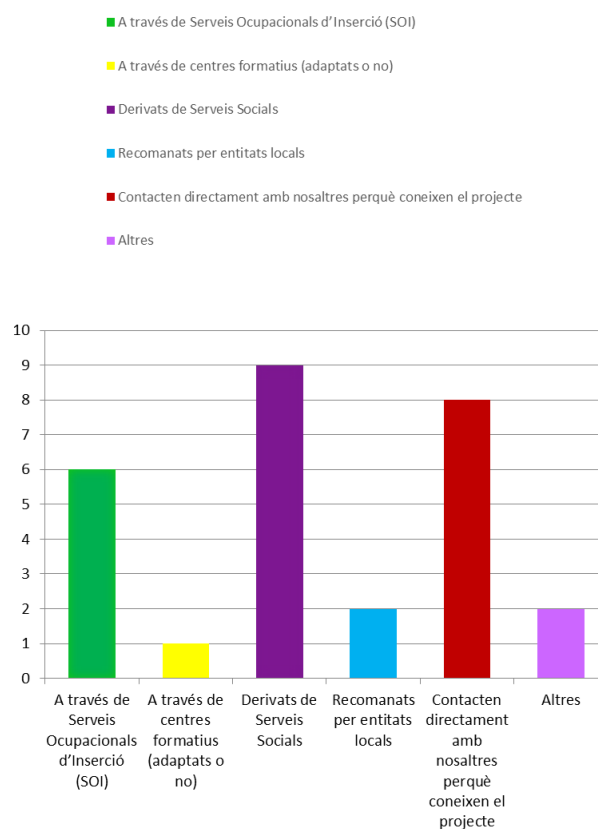

Figura 16 Vies d'accés de la majoria de treballadors de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Les vies d'accés al treball remunerat de les diferents persones beneficiàries dels programes d'inserció són diverses però hi destaquen la derivació des de Serveis Socials i el contacte directe amb l'empresa per part de les persones interessades o els seus familiars.

REQUISITS PER A TREBALLAR A L'EMPRESA O ENTITAT

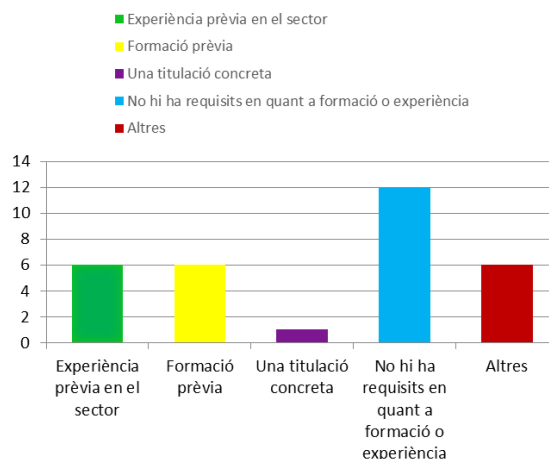

Figura 17 Requisits per a poder treballar en les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

La majoria d'empreses o entitats no demanen requisits en quant a formació o experiència per a poder-hi treballar. Tot i així, n'hi ha que tenen en compte l'experiència i la formació prèvia.

SERVEIS PER ALS TREBALLADORS

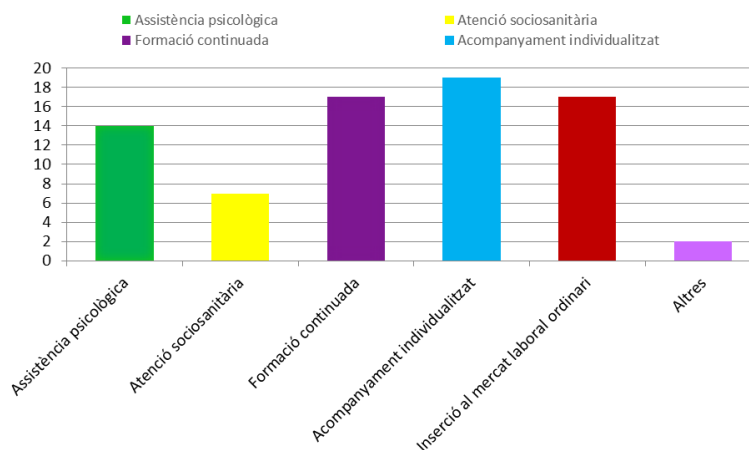

Figura 18 Serveis per als treballadors de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

Les empreses o entitats de la mostra ofereixen serveis molt diversos per al desenvolupament dels treballadors; hi destaquen l'acompanyament individualitzat, la formació continuada i la inserció al mercat laboral ordinari.

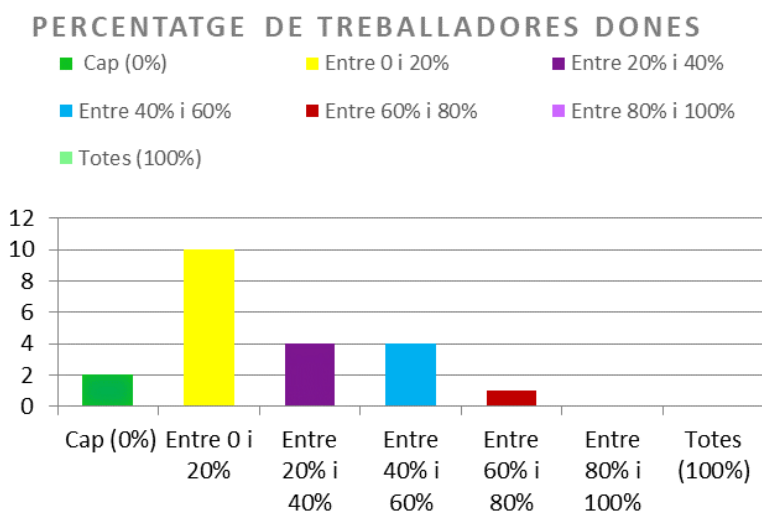

Figura 19 Percentatge de dones entre el personal treballador de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal de direcció

A la Figura 19 es pot observar com dins del mercat laboral protegit, així com en el mercat laboral ordinari, també hi ha menys presència de dones. Hi ha 2 empreses o entitats que no tenen cap dona com a treballadora beneficiària del projecte d'inserció i 10 on les dones només suposen entre un 0 i un 20% de la plantilla. En canvi, no hi ha cap empresa o entitat on la situació s'inverteixi i els homes suposin menys del 20% de la plantilla.

Per acabar, la Figura 20 mostra les respostes a la pregunta: "Creieu que el rendiment de l'activitat econòmica de la vostra empresa o entitat seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d'inserció sociolaboral?"

CREIEU QUE EL RENDIMENT DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA DE LA VOSTRA EMPRESA O ENTITAT SERIA EL MATEIX SI LES PERSONES CONTRACTADES NO ESTIGUessin EN SITUACIÓ D'INSERCIÓ?

Figura 20 Resposta a la pregunta: "Creieu que el rendiment de l'activitat econòmica de la vostra empresa o entitat seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d'inserció sociolaboral?"

La majoria de persones enquestades creuen que el benefici de l'activitat econòmica seria més alt si es treballés amb persones no pertanyents a col·lectius vulnerables.

4.2.2. *Qüestionaris dirigits a personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals*

A les Taules 6 i 7 es resumeixen les característiques de les empreses o entitats on treballen els responsables de les accions agrícoles, jardineres o forestals que han respost el qüestionari.

Taula 6 Àmbit productiu de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit a personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals

Àmbit	Quantitat de projectes (N=19)
Horticultura	26%
Fructicultura	5%
Conreus extensius	0%
Ramaderia	5%
Jardineria	68%

Àmbit	Quantitat de projectes (N=19)
Viverisme	0%
Serveis forestals	42%

Com s'ha mostrat fins ara, l'àmbit més representat és el de la jardineria.

Taula 7 Col·lectius a qui s'adrecen les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit al personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals

Col·lectius beneficiaris	Quantitat de projectes (N=19)
Malaltia mental	74%
Discapacitat intel·lectual	63%
Discapacitat física	58%
Discapacitat sensorial	37%
Paràlisi cerebral	0%
Migrants / ètnies minoritàries	11%
víctimes violència de gènere	5%
Risc d'exclusió	37%
Protecció de menors	11%
Rehabilitació	16%
Interns i exreclusos	11%
Aturats de llarga durada	16%

La majoria d'aquestes empreses o entitats s'adrecen a persones amb malaltia mental o amb discapacitats intel·lectual o física.

La ubicació d'aquestes empreses o entitats s'il·lustra a la Figura 21:

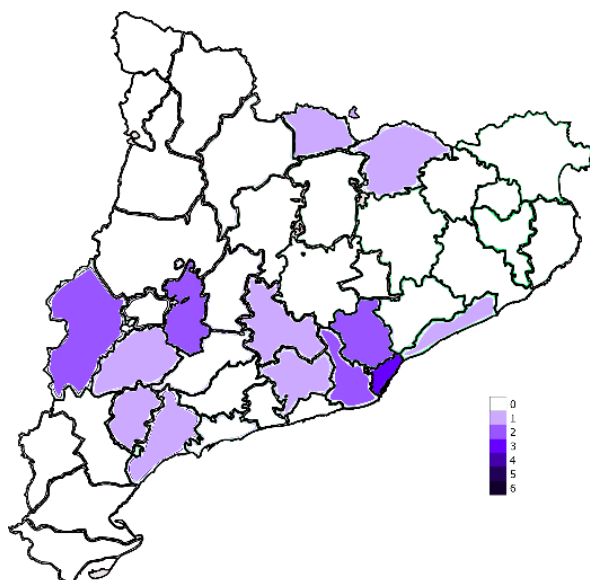

Figura 21 Ubicació de les empreses o entitats que han respost el qüestionari dirigit a personal responsable de les accions agrícoles, jardineres o forestals

A la taula 8, es presenta la valoració mitjana al test de Likert que ha rebut cada afirmació sobre les possibles dificultats amb què s'enfronten les persones responsables de les tasques agrícoles/jardineres/forestals quan treballen amb gent provinent de col·lectius vulnerables.

Taula 8 Mitjanes i desviació estàndard de la puntuació obtinguda en el test de Likert sobre les dificultats associades a treballar amb col·lectius vulnerables

Dificultats	\bar{x}^1 (n=19)	σ (n=19)
Dificultats en la comunicació perquè la llengua materna de les persones no és el català o el castellà	3,61	3,05
Dificultats en la comunicació per treballar amb persones amb discapacitat intel·lectual o sensorial	3,44	2,96
Dificultats en l'execució de la feina per manca de preparació	5,06	2,60

¹ Valors entre 0 i 10, on 0= No suposa una dificultat en absolut i 10= Fa impossible la realització de les tasques

Dificultats	\bar{x}^1 (n=19)	σ (n=19)
Dificultats en l'execució de la feina per dificultats derivades d'una discapacitat	4,11	2,61
Dificultats en l'execució de la feina per apatia envers el treball o manca de ganes de fer-lo	4,33	3,12
Dificultats per l'absentisme dels treballadors	3,83	2,48
Dificultats per la puntualitat dels treballadors	2,56	2,59
Dificultats en poder lidiar amb problemes personals dels treballadors	4,11	2,91
Dificultats en poder dirigir la feina sense que ningú no es senti discriminat	3,67	2,89
Dificultats en la distribució irregular de les tasques entre treballadors (si n'hi ha alguns que treballen més que d'altres)	5,28	2,67
Dificultats en la baixa motivació dels treballadors	3,56	2,81

On:

\bar{x} : Mitjana aritmètica de la puntuació obtinguda en cada afirmació.

σ : Desviació estàndard del conjunt de dades.

Només les dificultats en la distribució irregular de les tasques entre treballadors i en l'execució de la feina per manca de preparació han obtingut una puntuació mitjana per sobre de 5, pel que es pot concloure que ambdues són les dificultats més grans a què s'enfronten els responsables d'entre les que s'han llistat.

Aquests resultats es representen gràficament a la figura 22:

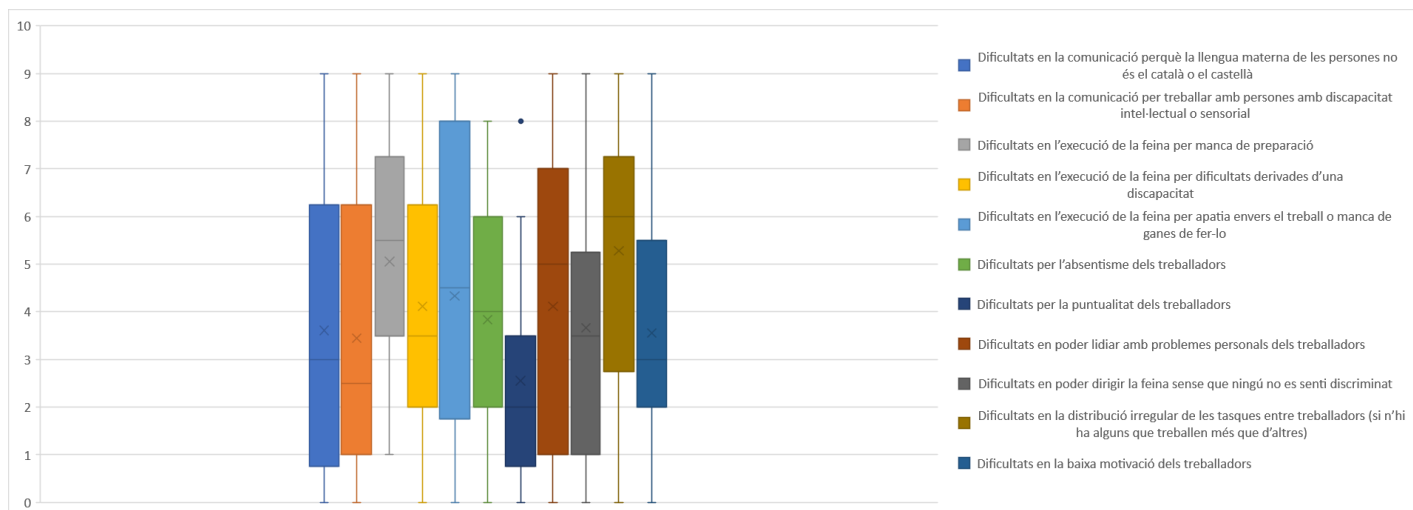

Figura 22 Caixes de bigotis amb les respostes del test de Likert sobre les dificultats de treballar amb col·lectius vulnerables

Finalment, la Figura 23 mostra les respostes a la pregunta: “Creus que el rendiment de l’activitat agrícola / jardineria / forestal seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d’inserció sociolaboral?”

Figura 23 Resposta a la pregunta: “Creus que el rendiment de l’activitat agrícola / jardineria / forestal seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d’inserció sociolaboral?”

S'hi pot observar que la majoria opinen que el rendiment de l'activitat seria més alt si no es treballés amb persones de col·lectius vulnerables.

4.2.3. Qüestionaris dirigits al personal acollit als programes d'inserció sociolaboral

A les figures 24-27 i a la Taula 9, es mostren les dades sociodemogràfiques d'aquells treballadors que han respost els qüestionaris:

GÈNERE DELS TREBALLADORS QUE HAN RESPONST EL QÜESTIONARI

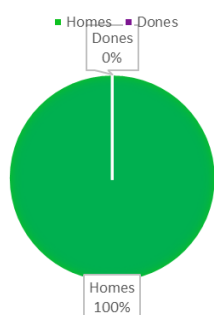

Figura 24 Gènere dels treballadors que han respost el qüestionari

PAÍS DE NAIXEMENT

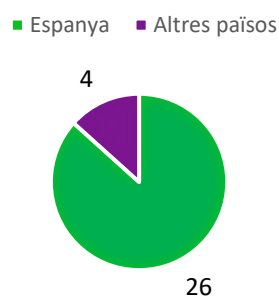

Figura 25 País de naixement dels treballadors que han respost el qüestionari

DISCAPACITAT >33%

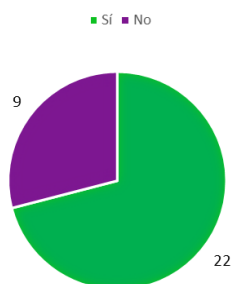

Figura 26 Proporció de treballadors que han respost el qüestionari amb un grau de discapacitat >33%

Tots els treballadors que han respost el qüestionari eren homes. La majoria havien nascut a Espanya i tenien acreditat un grau de discapacitat >33%.

Taula 9 Edat dels treballadors que han respost el qüestionari

Edats (anys)	
Persona més jove	22
Persona més gran	59
Mitjana (n=31)	40,7

Les edats dels treballadors enquestats van dels 22 als 59 anys. No es pot concloure que els beneficiaris d'aquests treball protegits pertanyin a un rang d'edat en concret.

NIVELL D'ESTUDIS

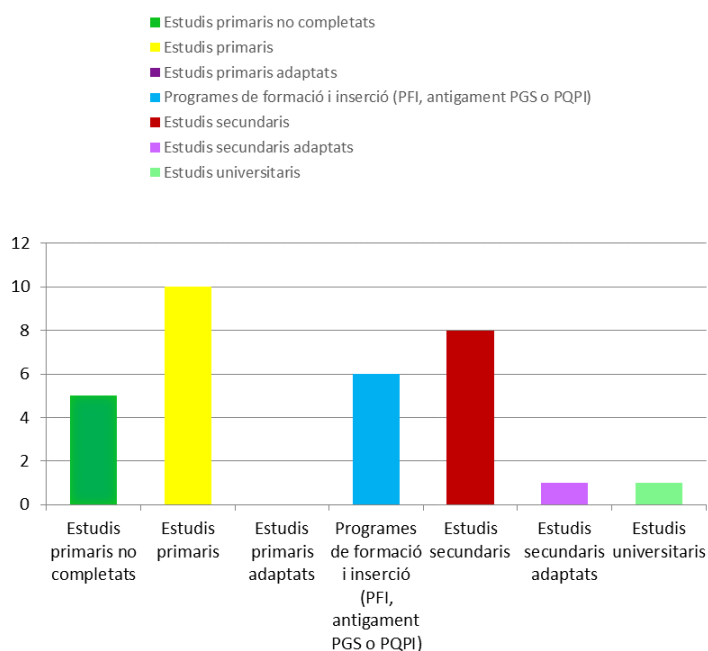

Figura 27 Nivell formatiu dels treballadors que han respost el qüestionari

S'observa que el nivell formatiu dels treballadors és molt divers. La majoria té completats estudis primaris o secundaris. Només una persona de les enquestades tenia estudis universitaris.

A la figura 23 es mostren les comarques de residència d'aquestes persones:

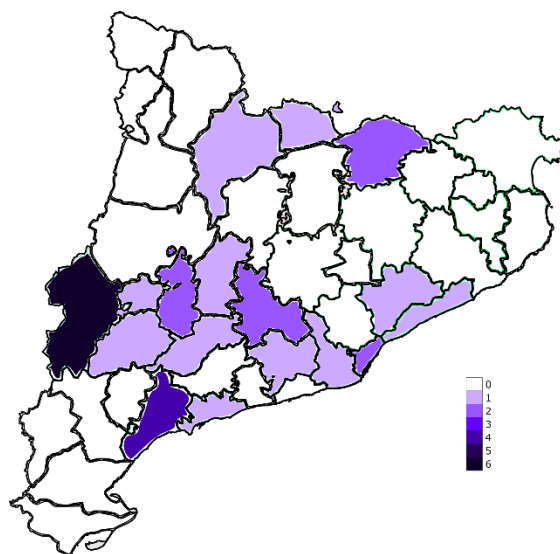

Figura 28 Quantitat de treballadors que han respost el qüestionari residents en cada comarca catalana

S'hi pot observar que la comarca on hi ha hagut més participació a l'hora de respondre els formularis dirigits als treballadors ha sigut el Segrià.

La figura 29 expressa el grau de satisfacció del treballadors amb la formació rebuda per part de l'entitat o empresa que els contracta (on 0= Gens satisfet; 10= Totalment satisfet):

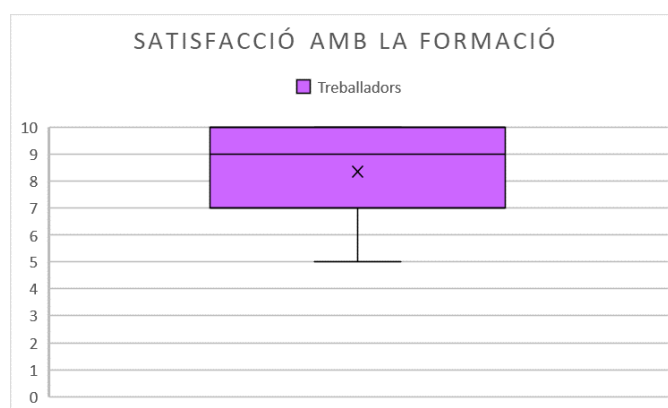

Figura 29 Grau de satisfacció amb la formació rebuda per part de l'empresa o l'entitat que els contracta

Tots els treballadors han puntuat l'escala de Likert amb més d'un 5. La mediana s'ubica en el valor 9, per tant, es pot concloure que en general hi ha una alta satisfacció amb la formació rebuda per part de l'empresa o entitat que els contracta.

4.2.4. Comparativa del nivell d'acord entre els diferents perfils enquestats

S'ha utilitzat el Test de Kolmogorov-Smirnov per a comparar els conjunts de dades obtinguts en cada afirmació del qüestionari: Puntuació treballadors, puntuació direcció i puntuació responsables.

El test d'hipòtesis empleat és el següent:

H_0 : No hi ha diferències significatives entre els dos conjunts de dades

H_1 : Hi ha diferències significatives entre els dos conjunts de dades

Si $p > 0,05$; s'accepta H_0 .

Si $p \leq 0,05$; es rebutja H_0 i s'accepta H_1 .

A la Taula 10 es resumeixen els resultats obtinguts als test de Likert sobre els 23 possibles beneficis que s'obtenen de treballar en agricultura, jardineria i/o serveis forestals. On 0=Totalment en desacord i 10= Totalment d'acord.

Taula 10 Mitjanes, desviació estàndard i valor P de la puntuació obtinguda en el test de Likert sobre els beneficis associats al treball en l'àmbit agrícola, jardiner i/o forestal

Afirmació	Puntuació treballadors (n=31)		Puntuació direcció (n=21)		Puntuació responsables (n=19)		P-value		
	\bar{x}	σ	\bar{x}	σ	\bar{x}	σ	T-D	T-R	D-R
Els aporta seguretat econòmica	7,13	2,59	8,48	1,47	7,37	2,56	0,32	1,00	0,72
Tenen més qualitat de vida	7,90	1,70	8,57	1,08	8,00	1,76	0,39	1,00	0,63
Guanyen autonomia	7,52	2,00	8,71	1,06	8,11	1,59	0,08	0,84	0,63
Els dona seguretat personal	8,32	1,45	8,71	1,19	7,74	2,00	0,75	0,86	0,13
Es senten més responsables	8,23	1,87	8,43	1,21	7,95	1,81	0,69	0,94	0,95
Seguir una rutina els és agradable	7,94	2,06	8,43	1,36	7,42	2,32	0,57	0,96	0,18
La seva autoestima millora	8,35	1,64	8,81	1,03	8,11	1,66	0,78	1,00	0,41
Els permet relacionar-se millor	7,77	2,01	8,95	0,92	7,37	2,24	0,04	0,99	0,01

Afirmació	Puntuació treballadors (n=31)		Puntuació direcció (n=21)		Puntuació responsables (n=19)		P-value		
	\bar{x}	σ	\bar{x}	σ	\bar{x}	σ	T-D	T-R	D-R
amb altres persones									
Es senten a gust en el seu entorn de treball	8,45	1,61	8,33	1,32	7,63	1,80	0,46	0,21	0,86
Els agrada treballar a l'aire lliure	9,13	1,26	8,95	0,97	8,16	2,06	0,65	0,59	0,41
Treballar a la natura els proporciona benestar	8,74	1,32	8,57	1,47	7,95	2,32	1,00	0,34	0,69
Prefereixen treballar amb plantes/animals que amb ordinadors/màquines	8,10	2,23	8,62	1,43	8,16	2,12	0,93	1,00	0,88
Tenir cura de plantes i/o animals els fa sentir més responsables	8,19	1,83	7,81	2,09	7,11	2,23	0,48	0,25	0,32
Guanyen respecte per l'entorn natural	7,74	1,98	7,62	2,29	7,26	2,08	1,00	0,61	0,76
Consideren que la seva feina té un impacte positiu en l'entorn	8,48	1,43	8,38	1,47	7,42	2,48	1,00	0,27	0,34
Desenvolupen noves habilitats	8,55	1,39	8,10	1,45	8,21	1,47	0,77	0,99	1,00
Aprenen tasques molt diverses i variades	8,58	1,26	7,43	1,36	7,68	1,45	0,12	0,25	0,95
Consideren que la seva feina té un impacte positiu en la seva salut	8,16	1,93	7,71	1,31	6,74	2,26	0,32	0,04	0,18
Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta experiència	7,10	2,60	5,86	2,24	5,11	1,49	0,08	0,02	0,27
Senten que es valora la seva feina	7,87	1,80	8,10	0,94	7,53	1,81	0,69	0,99	0,43
Estan satisfets amb el seu rendiment	8,26	1,65	7,71	0,96	7,42	1,68	0,08	0,31	0,90
Els agrada la seva feina	8,65	1,62	7,76	1,04	7,32	1,89	0,01	0,09	0,39

Afirmació	Puntuació treballadors (n=31)		Puntuació direcció (n=21)		Puntuació responsables (n=19)		P-value		
	\bar{x}	σ	\bar{x}	σ	\bar{x}	σ	T-D	T-R	D-R
Recomanarien la seva feina a algú que es trobés en la seva situació	8,16	1,97	8,05	1,20	7,58	1,68	0,20	0,25	0,86

On:

\bar{x} : Mitjana aritmètica de la puntuació obtinguda en cada afirmació.

σ : Desviació estàndard del conjunt de dades.

P-value: Valor P del test d'hipòtesis.

T-D: K-S Test entre respostes de Treballadors i Direcció

T-R: K-S Test entre respostes de Treballadors i Responsables

D-R: K-S Test entre respostes de Direcció i Responsables

Com es pot observar en els resultats del test de Kolmogorov-Smirnov, només hi ha 4 afirmacions en què les respostes dels treballadors beneficiaris de la inserció són significativament diferents a les de les persones de direcció o les responsables del treball agrícola:

- *Els permet relacionar-se millor amb altres persones:* La puntuació de direcció és significativament més alta que la dels treballadors i els responsables.
- *Consideren que la seva feina té un impacte positiu en la seva salut:* Els treballadors han puntuat aquesta afirmació amb valors significativament més alts que els responsables.
- *Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta experiència:* La puntuació dels treballadors és significativament més alta que la dels responsables.
- *Els agrada la seva feina:* Els treballadors han puntuat aquesta afirmació amb valors significativament més alts que direcció.

Així doncs, en les 19 afirmacions restants no hi ha diferències significatives en l'opinió de les persones que han respost els qüestionaris, independentment de quin és el seu rol a l'entitat o empresa.

A les figures 30-52, es representen gràficament els resultats obtinguts en cada afirmació:

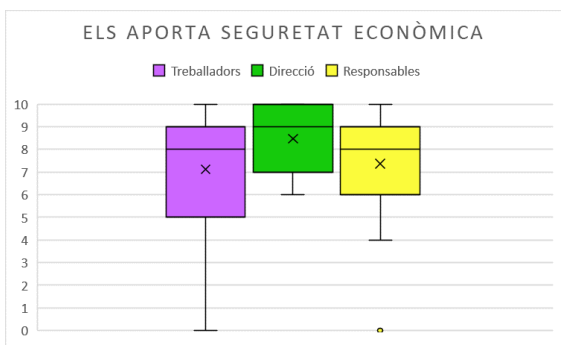

Figura 30 Resultats de l'afirmació "Els aporta seguretat econòmica"

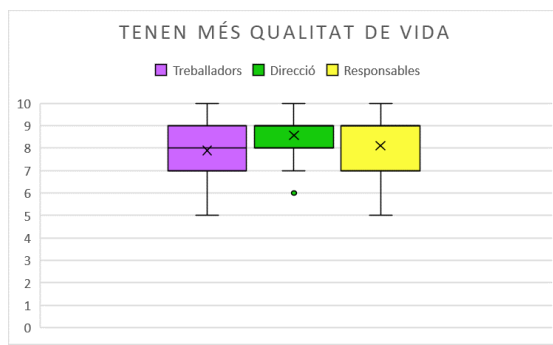

Figura 31 Resultats de l'afirmació "Tenen més qualitat de vida"

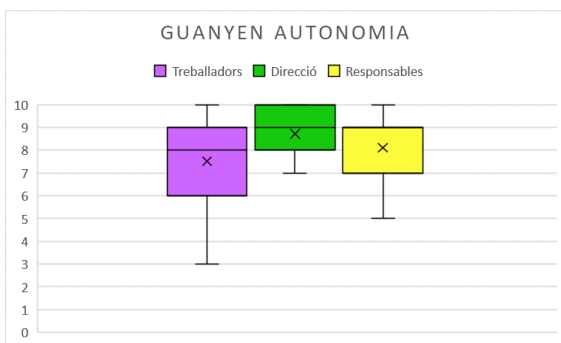

Figura 32 Resultats de l'afirmació "Guanyen autonomia"

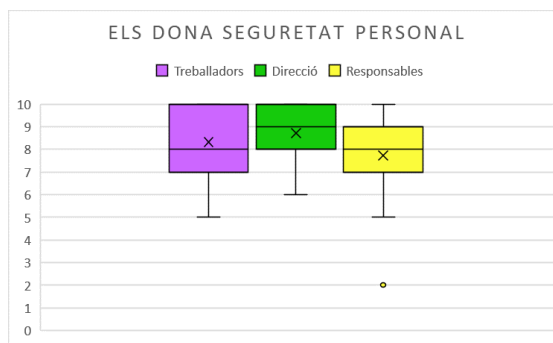

Figura 33 Resultats de l'afirmació "Els dona seguretat personal"

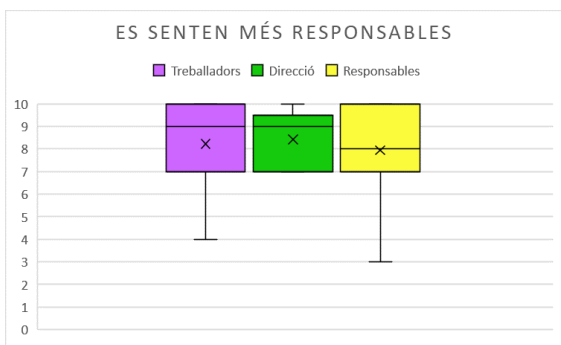

Figura 34 Resultats de l'afirmació "Es senten més responsables"

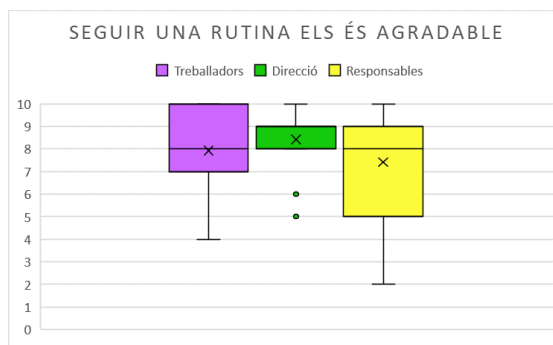

Figura 35 Resultats de l'afirmació "Seguir una rutina els és agradable"

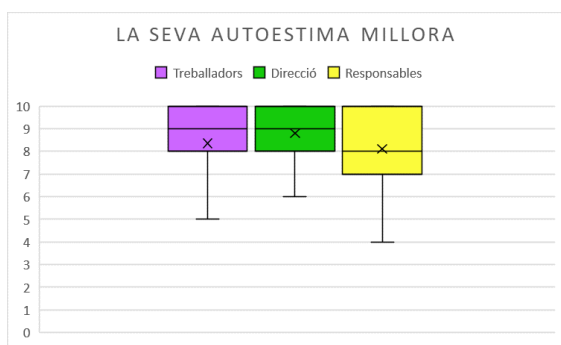

Figura 36 Resultats de l'afirmació "La seva autoestima millora"

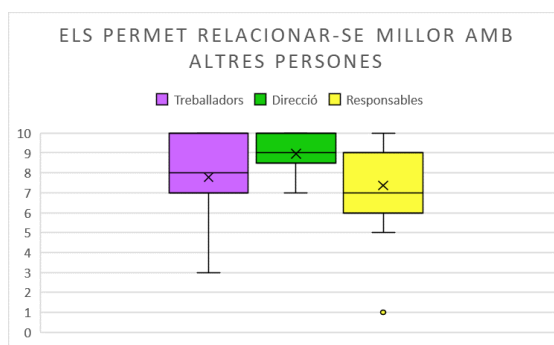

Figura 37 Resultats de l'afirmació "Els permet relacionar-se millor amb altres persones"

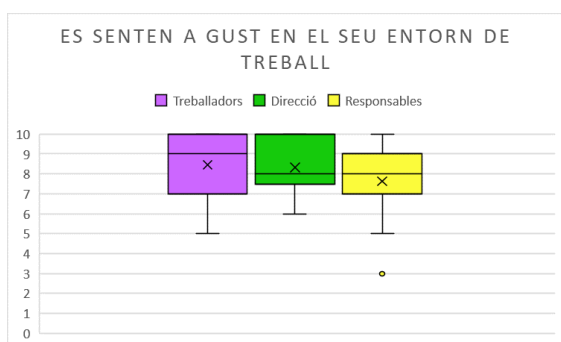

Figura 38 Resultats de l'afirmació "Es senten a gust en el seu entorn de treball"

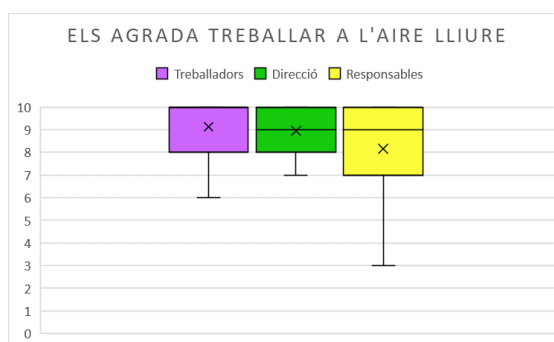

Figura 39 Resultats de l'afirmació "Els agrada treballar a l'aire lliure"

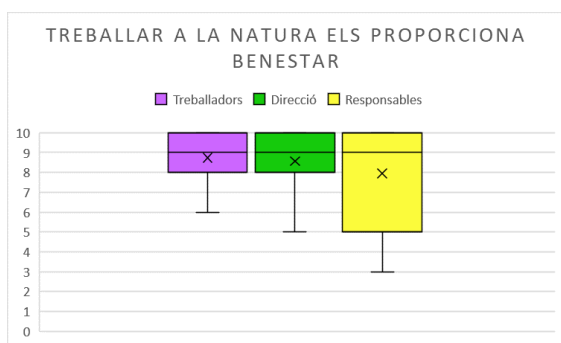

Figura 40 Resultats de l'afirmació "Treballar a la natura els proporciona benestar"

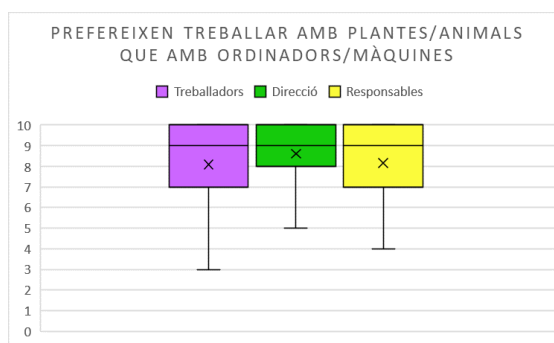

Figura 41 Resultats de l'afirmació "Prefereixen treballar amb plantes/animals que amb ordinadors/màquines"

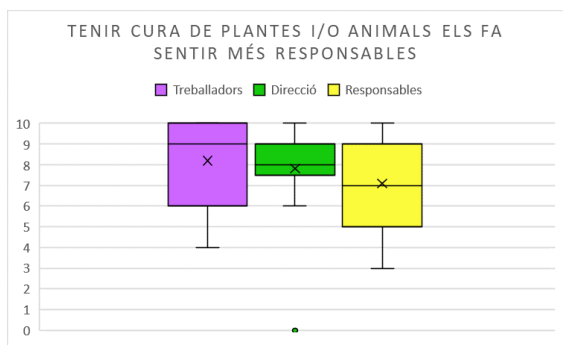

Figura 42 Resultats de l'afirmació "Tenir cura de plantes i/o animals els fa sentir més responsables"

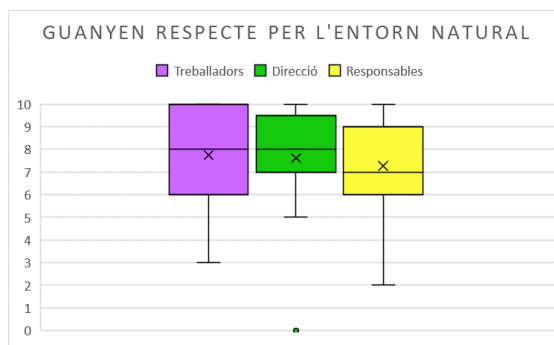

Figura 43 Resultats de l'afirmació "Guanyen respecte per l'entorn natural"

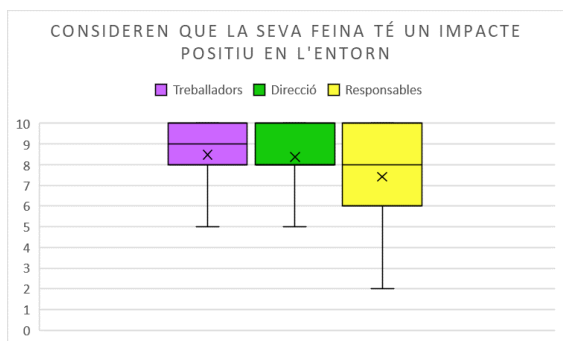

Figura 44 Resultats de l'afirmació "Consideren que la seva feina té un impacte positiu en l'entorn"

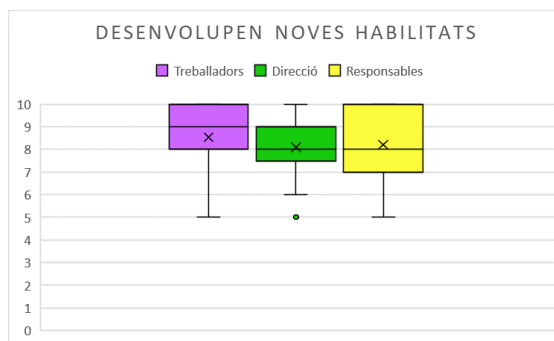

Figura 45 Resultats de l'afirmació "Desenvolupen noves habilitats"

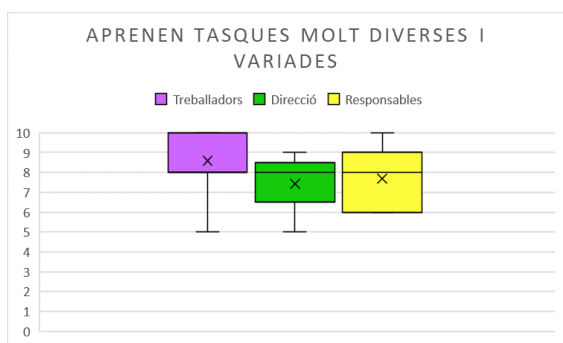

Figura 46 Resultats de l'afirmació "Aprenen tasques molt diverses i variades"

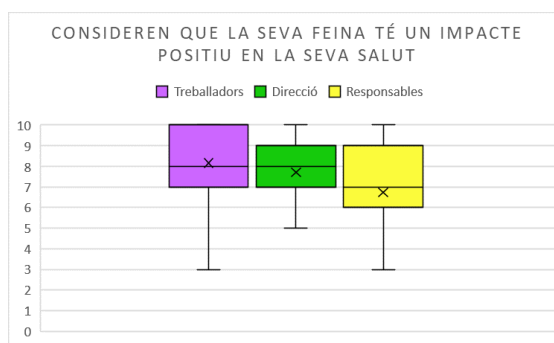

Figura 47 Resultats de l'afirmació "Consideren que la seva feina té un impacte positiu en la seva salut"

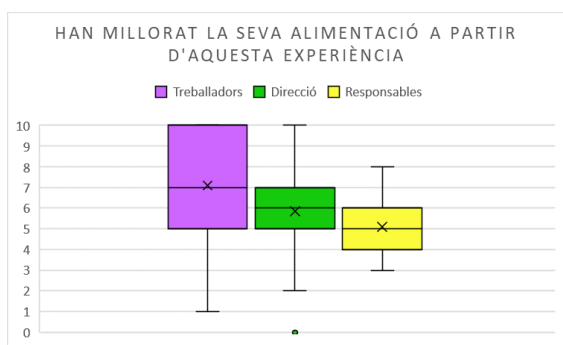

Figura 48 Resultats de l'afirmació "Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta experiència"

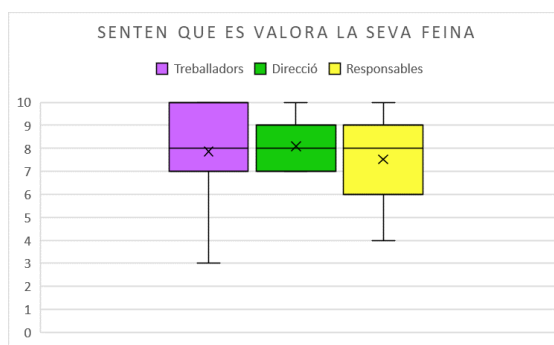

Figura 49 Resultats de l'afirmació "Senten que es valora la seva feina"

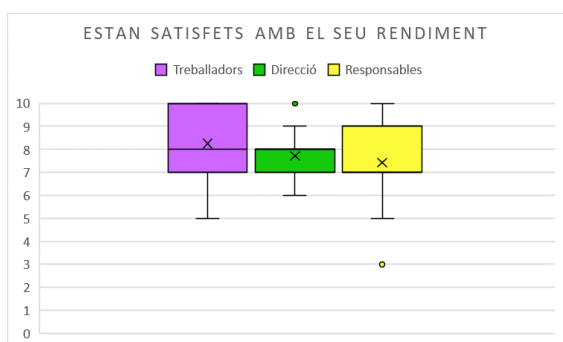

Figura 50 Resultats de l'afirmació "Estan satisfets amb el seu rendiment"

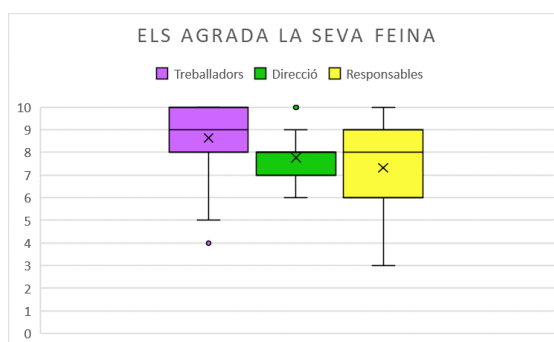

Figura 51 Resultats de l'afirmació "Els agrada la seva feina"

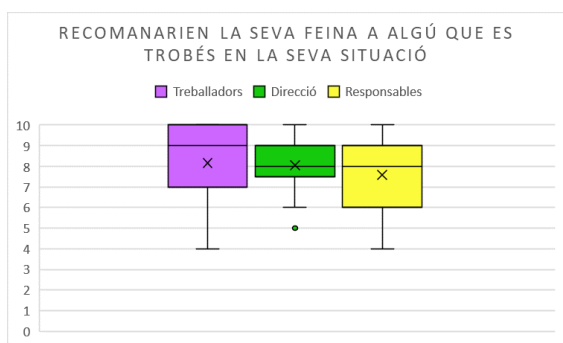

Figura 52 Resultats de l'afirmació "Recomanarien la seva feina a algú que es trobés en la seva situació"

Com s'observa a la Taula 10 i a les Figures 30-52, totes les afirmacions han obtingut un valor mitjà entre 5 i 10, per tant, dins de la franja d'acord. "Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta

experiència” és l’afirmació que ha rebut una puntuació més baixa, en canvi, “Els agrada treballar a l’aire lliure” és la que s’ha puntuat més alt.

4.3. Cas d’estudi

Per tal de poder conèixer amb més profunditat el procés d’inserció sociolaboral de les persones en l’àmbit agrícola, la forma de treballar, els beneficis que se’n deriven, així com les principals complicacions que apareixen en el dia a dia, s’ha visitat la Cooperativa l’Olivera. Allà, s’ha realitzat el qüestionari a dos treballadors del CET, un treballador del SOI i un treballador voluntari. Posteriorment, s’ha entrevistat el director de l’Olivera i el responsable de la part productiva.

L’Olivera és una cooperativa d’integració social productora d’oli i vi situada a Vallbona de les Monges (Lleida). És un projecte que va començar l’any 1974 i s’ha convertit en un referent sobre l’agricultura social a Catalunya. A més a més, des de l’any 2010 també gestiona la finca i les dependències i equipaments de Can Calopa de Dalt, al parc Natural de Collserola, que pertany a l’Ajuntament de Barcelona.

Inspirant-se amb models de vida comunitària a França, Holanda o Bèlgica, la intenció dels qui van fundar l’Olivera era crear un projecte de vida comunitària en què tothom fos considerat igual, independentment de les seves capacitats. Alhora, van ubicar-se en una zona en regressió demogràfica i amb rendes baixes, per ajudar a la subsistència del territori mentre desenvolupaven el seu projecte. Així doncs, les persones que van fundar la Cooperativa tenien intenció de fer una tasca social alhora que promouien el desenvolupament econòmic local: Eren gent humil instal·lant-se en la Catalunya humil per tal de construir quelcom fèrtil.

La seva tasca d’inserció sociolaboral va, principalment, adreçada a persones amb diverses discapacitats psíquiques, especialment aquelles en situació social més desfavorida. Malgrat això, intenten acollir qualsevol persona que estigui en situació de fragilitat o amb necessitat de suport. Un dels seus trets característics és que qualsevol treballador pot ser soci de ple dret de la cooperativa, independentment de les seves capacitats, doncs a l’Olivera tothom és igual.

L’Olivera està registrada com a CET des de 1985 perquè atén principalment persones amb discapacitat intel·lectual, ara bé, amb la intenció de contractar altres persones en risc d’exclusió, com poden ser migrants en situació administrativa irregular, enguany s’ha registrat també com a

El per a facilitar la inserció en el treball ordinari d'aquells treballadors que puguin fer estades curtes a l'Olivera.

El mateix projecte es desenvolupa en dos paisatges: El plantejament del treball i la vida a Can Calopa de Dalt és diferent del de Vallbona de les Monges. A Can Calopa, s'ofereix ocupació a gent jove que intenta fer-hi estades curtes (entre 2 i 4 anys) per a poder formar-se i aprendre hàbits laborals, amb la intenció que més endavant es puguin inserir al mercat laboral ordinari. A Vallbona, en canvi, es manté el plantejament inicial de l'Olivera com a comunitat de treball: com una masia gran on la gent viu (a la residència o al poble) i hi treballa durant llargs períodes de temps. La ubicació de Vallbona de les Monges també propicia més aquest model, doncs buscar feina fora de l'Olivera suposa deixar el territori, ja que hi ha poca oferta de feina al poble i als voltants.

D'altra banda, la cooperativa també ofereix un servei de teràpia ocupacional (STO) i un servei ocupacional d'inserció (SOI) on es treballen les habilitats personals i socials i es fan activitats de teràpia laboral com poden ser el manteniment de l'entorn, treballar en horta, etc. Tanmateix, també tenen una llar-residència en règim permanent on hi viuen 16 persones.

Figura 53 Exterior de la Residència de Vallbona de les Monges (Font: Pròpia)

Figura 54 Hort per als usuaris del STO, SOI, altres residents i voluntaris (Font: Pròpia)

Des de 2003, juntament amb la cooperativa hi ha la Fundació. Aquesta va néixer per a garantir l'acció de l'entitat en el temps i promoure iniciatives per a la integració sociolaboral en el món rural de persones amb discapacitat o risc d'exclusió social. A més, la Fundació dedica el 0,7% de la facturació de la cooperativa a projectes de cooperació internacional.

Un dels trets característics de la Cooperativa és la seva intenció de donar valor a la feina manual, sense deixar d'integrar el treball mecànic per tal d'ajudar-se però mantenint-lo en equilibri amb el treball més artesà. Per això, entre d'altres, es verema a mà, doncs les persones seleccionen i ofereixen un tracte al raïm amb què les màquines no poden competir. A més a més, el treball manual permet que les persones amb més dificultats puguin anar al seu ritme.

Figura 55 Camp de vinya de l'Olivera a Vallbona de les Monges (Font: Pròpia)

A més a més, segueix un model productiu agroecològic: A part de la certificació d'agricultura ecològica del CCPAE, incorporen criteris socials i territorials, mantenint la fertilitat del sòl i la biodiversitat, respectant el paisatge i la tradició agrària del territori. Consideren que la producció està lligada a un entorn que ha de plantejar una sèrie de relacions d'equilibri, d'equitat i de justícia social.

En el seu celler, un antic paller del poble que han anat adaptant i ampliant des de 1989, elaboren vins amb el raïm de les seves finques i dels viticultors de la zona. El celler s'abasteix amb tota la vinya del terme de Vallbona de les Monges, preservant així el seu conreu al territori.

Figura 56 Treballadors del celler degorjant cava (Font: Pròpia)

Figura 57 Botiga del celler de Vallbona de les Monges (Font: Pròpia)

Des de l'Olivera, consideren que és un punt clau de les empreses socials identificar el nivell de destresa o la capacitat d'enteniment d'aquestes feines dels col·lectius vulnerables per a que sigui un projecte d'èxit. La formació és clau, aquesta formació pot ser de *Learning by doing* o un aprenentatge en continu, rebent orientació, no fent les coses sense saber per què.

Actualment estan treballant en l'elaboració d'una graella de les feines on s'hi van llistant les tasques i es van classificant en tres nivells de dificultat (A,B,C). Hi ha persones que sempre es quedaran en l'A, d'altres que podran passar al B o el C. És molt important identificar aquesta capacitat de progrés de cadascú que a vegades ve limitada per les pròpies capacitats cognitives.

Algunes de les dificultats sobre el treball en la inclusió que han expressat a les entrevistes són:

- El rendiment de l'activitat en el treball protegit és més baix que en el treball ordinari.
- A mesura que la gent es fa gran, apareixen complicacions com dolors d'esquena i deixa de poder anar al camp a treballar.
- Hi ha qui ve d'entorns més urbans i li costa més -o no li agrada- el treball de pagès.
- Si s'enquadra molt la feina, les persones perden iniciativa pròpia.
- És un treball dur en segons quines condicions climàtiques.
- És un treball que requereix esforç físic.
- A vegades pot ser monòton.
- Els conflictes personals poden fer la feina més desagradable.
- Reben poca demanda de feina per a dones: En els entorns urbans les famílies no acostumen a buscar feina per a les dones amb discapacitat amb la mateixa freqüència que ho fan pels homes, aquestes desenvolupen activitats domèstiques.
- Per a formar a les persones s'han de tenir en compte els entorns culturals d'on provenen i les habilitats que aquestes tenen per comprendre les especificitats tècniques.
- El personal ha de transmetre la importància dels treballs agrícoles per compensar la percepció dels treballadors que és una feina poc valorada per la societat.
- La gestió d'una brigada manual és complicada.
- La gestió de la pandèmia ha sigut complicada per a les empreses socials i les empreses agrícoles.

D'altra banda, els beneficis del treball en la inclusió són:

- El seu model social els proporciona un valor afegit als productes.
- El model d'empresa no persegueix el màxim rendiment dels seus treballadors sinó que aquests puguin tenir un treball digne.
- Les persones que hi viuen i treballen són molt conscients de la cura de l'entorn i saben que amb la seva feina milloren el camp.
- La ubicació en un petit poble rural ofereix més autonomia i capacitat de relacionar-se amb les persones de l'entorn.

- Les persones valoren amb satisfacció poder menjar aliments que han collit a l'hort del que han tingut cura.
- Les persones aprenen els cicles de la producció agrària i veuen el resultat de la seva feina.
- El contacte amb la natura i treballar en espais oberts dona llibertat.
- Les persones se senten protagonistes d'una història útil.
- Els èxits col·lectius de la feina en equip (com elaborar un bon producte propi) són terapèutics.

Malgrat reconeixen les propietats terapèutiques de la feina al camp, des de l'Olivera destaquen que el benestar ve de l'entorn de treball, no de formar part del sector agrícola. Destaquen poder desenvolupar les tasques amb el temps i l'acompanyament que cadascú requereixi per a fer-les bé; crear un entorn on el treballador aporta coneixement i gestiona informació, independentment del treball que faci.

5. Discussió

5.1. Característiques del sector

Els resultats del mapeig indiquen que les empreses o entitats que es dediquen a la inserció sociolaboral en l'agricultura, la jardineria i/o els serveis forestals són molt diverses pel que fa a l'orientació productiva, la mida i l'antiguitat.

La majoria d'aquestes empreses o entitats (77 de 87) estan registrades com a EI o com a CET. Només 23 de les 87 iniciatives es dediquen en exclusiva al sector agrícola, jardiner o forestal, la resta complementen la seva activitat oferint altres serveis o productes.

Com ja s'havia vist en els anteriors estudis sobre agricultura social a Catalunya (36), el col·lectiu a qui més s'adrecen aquestes iniciatives són les persones amb discapacitat intel·lectual. Les persones amb discapacitat intel·lectual solen dependre més del treball protegit, doncs es troben amb més dificultats per accedir al mercat laboral ordinari.

Es presenten discordances entre els resultats del mapeig i els dels qüestionaris, doncs en una mostra de 21 empreses o entitats ha resultat que hi ha com a mínim 3 entitats que ofereixen feina a persones víctimes de violència de gènere, persones provinents d'institucions de protecció de menors i persones internes en centres penitenciaris, en llibertat condicional i/o exrecluses, mentre que en tota la població (les 87 empreses o entitats del mapeig), aquests col·lectius només podien dirigir-se a una empresa o entitat. Això pot ser degut a que aquestes empreses o entitats estiguin obertes a contractar aquestes persones, malgrat no siguin a qui s'adrecen principalment i per això no consta en la seva informació pública. També pot ser que els englobin dins del col·lectiu de persones en risc d'exclusió social.

La majoria d'empreses o entitats de serveis tenen com a clients més habituals els ens públics. Aquelles que ofereixen productes no tenen un canal de venda predominant però els formats de comercialització més corrents són com a producte fresc o artesanal.

Pel que fa al gènere, totes les persones que han respost els qüestionari adreçat als beneficiaris de la inserció han sigut homes. A més, la majoria de les empreses o entitats que han respost diuen

que les dones suposen entre un 0 i un 20% de la persones que acollides als programes d'inserció. També des de l'Olivera afirmen que hi ha menys famílies o tutors legals que busquin sortida laboral a les dones amb discapacitat. Així doncs, les dones de col·lectius vulnerables tenen més barreres per accedir a programes d'inserció sociolaborals.

Respecte a la relació entre les empreses i entitats del sector, 19 de 21 dels projectes que han respost al formulari afirmen que tenen una relació de cooperació entre elles. És a dir, no es basen en la competitivitat.

5.2. Diferències d'opinió respecte als beneficis del treball en l'agricultura, la jardineria i/o els serveis forestals

Els test d'hipòtesi emprats en la comparació de les dades d'opinió provinents dels 3 perfils de treballadors presents en les entitats o empreses enquestades han conclòs que no hi ha diferències significatives en els seu nivell d'acord en 19 de 23 afirmacions.

Només hi ha hagut diferències significatives en la puntuació de les 4 afirmacions següents:

- *Els permet relacionar-se millor amb altres persones*: La puntuació de direcció és significativament més alta que la dels treballadors i els responsables. En aquesta afirmació, el personal creu que hi ha més benefici del que realment consideren els treballadors.
- *Consideren que la seva feina té un impacte positiu en la seva salut*: Els treballadors han puntuat aquesta afirmació amb valors significativament més alts que els responsables.
- *Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta experiència*: La puntuació dels treballadors és significativament més alta que la dels responsables.
- *Els agrada la seva feina*: Els treballadors han puntuat aquesta afirmació amb valors significativament més alts que direcció.

Totes les afirmacions en què els treballadors han puntuat amb valors significativament més alts que la resta de personal són un indicatiu positiu, doncs consideren que reben més benefici que el que la resta de personal és capaç de percebre.

Totes les afirmacions han obtingut puntuacions mitjanes entre 5 i 10, el que suposa que la majoria de persones enquestades estan d'acord amb els beneficis que es presenten en estudis anteriors sobre l'Agricultura Social (20) (21) (22) (36).

Conclusions

En primer lloc, s'ha conclòs que les 87 empreses i/o entitats que treballen en la inserció sociolaboral en l'àmbit agrícola, jardiner i/o forestal a Catalunya tenen característiques molt diverses però s'ha pogut determinar que:

- La majoria estan registrades com a CET o EI
- Predominen les que s'adrecen a persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental
- L'àmbit de treball més comú és la jardineria
- La majoria no treballen exclusivament en l'àmbit agrícola, jardiner i/o forestal.

En segon lloc, s'ha conclòs que l'opinió de les persones beneficiàries dels programes d'inserció sociolaboral en agricultura, en la majoria dels casos, no divergeix de manera significativa del que expressen les persones promotores d'aquests.

Per tant, es pot concloure que, malgrat en la majoria d'estudis previs sobre els beneficis de l'Agricultura Social no s'inclou l'opinió de les persones acollides als programes d'inserció, aquestes estan d'acord amb els beneficis que se'ls atribueixen.

El context de crisi sanitària actual ha impedit la possibilitat de poder visitar més d'un projecte d'inserció en agricultura. Les respostes als qüestionaris permeten tenir una visió general sobre el funcionament d'aquestes empreses o entitats però de cara a poder extreure conclusions més concretes, s'haurien de realitzar més visites i conèixer altres realitats: projectes menys consolidats, dirigits a la inserció d'altres col·lectius o amb un plantejament productiu diferent.

Bibliografia

1. **Instituto Nacional de Estadística.** Agricultura, ganadería y pesca. *España en cifras*. [En línia] 2020. http://www.ine.es/prodyser/espa_cifras.
2. **Pérez, Fernando J.** Diez temporeras marroquíes de Huelva acuden a la Audiencia Nacional para denunciar abusos. *El País*. 15 / Agost / 2018.
3. **Colell, Elisenda.** El drama de los temporeros en Lleida: "Vivimos como animales". *El Periódico*. 20 / Juliol / 2020.
4. **Martín, María.** La muerte de un temporero en Murcia: jornadas de 11 horas a más de 40 grados y sin agua. *El País*. 3 / Agost / 2020.
5. **FAO, FIDA. OMS, PMA y UNICEF.** Versión resumida de El estado de seguridad alimentaria y la nutrición en el mundo 2020. *Transformación de los sistemas alimentarios para que promuevan dietas asequibles y saludables*. Roma : s.n., 2020.
6. **Nacions Unides.** Objetivo 2: Poner fin al hambre. *Objetivos de Desarrollo Sostenible*. [En línia] [Data: 12 / Novembre / 2020.] <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/hunger/>.
7. **CE-FAO.** La Seguridad Alimentaria: Información para la toma de decisiones. [En línia] 2011. <http://www.fao.org/3/al936s/al936s00.pdf>.
8. **FAO.** Programa Especial para la Seguridad Alimentaria (PESA) Centroamérica; Conceptos Basicos. *Organización de las Naciones Unidas para la Alimentación y la Agricultura*. [En línia] 27 / Febrer / 2015. [Data: 21 / Abril / 2020.] <http://www.fao.org/in-action/pesa-centroamerica/temas/conceptos-basicos/es/>.
9. **Tafalla Plana, Montserrat.** L'alimentació com a dret humà: les seves implicacions. *Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans, Generalitat de Catalunya*. [En línia] 2009. [Data: 10 / Novembre / 2020.] <http://www.gencat.cat/drep/ipau/sumaris/alimentacio.pdf>.
10. **Napoleoni, Loretta.** Comida hay, pero a precio de petróleo. *EL PAÍS*. 22 / Maig / 2008, p. Opinión.

11. **Fundació Enciclopèdia Catalana.** Canvi Climàtic. *Gran Enciclopèdia Catalana*. [En línia] 2 / Juny / 2017. [Data: 5 / novembre / 2020.] <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0250711.xml>.
12. **Maqueda González, María Rosario, Carbonell Padrino, María Victoria i Martínez Ramírez, Elvira.** Fuentes de emisión de gases de efecto invernadero en la agricultura. [En línia] 2005. <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=231117588003>.
13. **Boletín Nyéléni.** Declaración de Nyéléni. *Boletín Nyéléni*. [En línia] 27 / Febrer / 2007. [Data: 12 / Novembre / 2020.] <https://nyeleni.org/spip.php?article291>.
14. **Grup Enciclopèdia Catalana.** Dúmping. *Diccionari*. [En línia] [Data: 22 / Juny / 2021.] <http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0047850>.
15. **Ajuntament de Barcelona.** Economia Social i Solidària. *Ajuntament de Barcelona*. [En línia] 30 / Setembre / 2017. [Data: 13 / novembre / 2020.] <https://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/que-es-leconomia-social-i-solidaria>.
16. **CERAI i Fundació Daniel i Nina Carasso.** Herramientas para el impulso de sistemas alimentarios territorializados. [En línia] Novembre / 2019. <https://cerai.org/herramientas-para-el-impulso-de-sistemas-alimentarios-territorializados/>.
17. **CERAI i Fundació Daniel i Nina Carasso.** Sistemas alimentarios territorializados en España: 100 iniciativas locales para una alimentación responsable y sostenible. *CERAI*. [En línia] Abril / 2019. <https://cerai.org/publicaciones-de-cerai/100-iniciativas-sat/>.
18. **Fundació Enciclopèdia Catalana.** Agroecologia. *Gran Enciclopèdia Catalana*. [En línia] [Data: 5 / Novembre / 2020.] <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0516812.xml>.
19. **Amigos de la Tierra.** Agroecología: un modelo agroalimentario justo y saludable. *Amigos de la Tierra*. [En línia] 11 / Abril / 2019. [Data: 13 / Novembre / 2020.] <https://www.tierra.org/agroecologia-un-modelo-agroalimentario-justo-y-saludable/>.
20. **Giarè, Francesca; Borsotto, Patrizia; Signoriello, Ilaria.** Social Farming in Italy. Analysis of an «inclusive model». *Italian Review of Agricultural Economics*, 2018, vol. 73, no 3, p. 89-105.

21. **European Commission.** What is social farming? *Social Farming*. [En línia] 25 / Febrer / 2015. [Data: 5 / Maig / 2021.] <https://socialfarmyouth.eu/>.
22. **Tulla, Antoni F., et al.** The Return on Investment in Social Farming: A Strategy for Sustainable Rural Development in Rural Catalonia. *Sustainability*, 2020, vol. 12, no 11, p. 4632.
23. **Cerem comunicació.** Inserción socio laboral: una mirada ética a la sociedad laboral. *Cerem International Business School*. [En línia] 28 / Març / 2018. [Data: 7 / Novembre / 2020.] <https://www.cerem.es/blog/empresas-de-insercion-socio-laboral-que-no-miran-a-otro-lado>.
24. **Echeverría Samanes, Benito.** Inserción sociolaboral. *RIE. Revista de Investigación Educativa*, 1997, vol. 15, núm. 2, p. 85-115, 1997.
25. **Generalitat de Catalunya.** Pobresa i inclusió social. *Departament de Treball, Afers Socials i Famílies*. [En línia] 15 / Desembre / 2020. [Data: 22 / Gener / 2020.] https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/pobresa_i_inclusio_social/.
26. **Ministerio de Igualdad.** Programa de inserción sociolaboral. *Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género*. [En línia] 10 / Desembre / 2008. [Data: 5 / Novembre / 2020.] <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/profesionalesInvestigacion/laboral/realDecreto/>.
27. **Generalitat de Catalunya.** Tercer Sector Social. *Departament de Drets Humans*. [En línia] 15 / Desembre / 2020. [Data: 7 / Abril / 2021.] https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/serveis_socials/tercer_sector_social/.
28. **Generalitat de Catalunya.** Empreses d'Inserció (EI). *Departament de Treball*. [En línia] 10 / Març / 2017. [Data: 1 / Desembre / 2020.] <https://treball.gencat.cat/ca/ambits/insercio-laboral-rmi-i-discapacitat/empreses-insercio/>.
29. **Generalitat de Catalunya.** Centres especials de treball (CET). *Departament de Treball*. [En línia] 3 / Març / 2017. [Data: 21 / Gener / 2021.] <https://treball.gencat.cat/ca/ambits/insercio-laboral-rmi-i-discapacitat/discapacitat/CET/>.
30. **Parkinson Discapacidad Santander.** Centros Especiales de Empleo. *Parkinson Discapacidad Santander*. [En línia] 20 / Juliol / 2014. [Data: 21 / Gener / 2021.] http://www.parkinsonsantander.com/?page_id=22.

31. **La Fundació Rubricatus.** Normativa actual. *La Fundació Rubricatus*. [En línia] 20 / Maig / 2015. [Data: 22 / Gener / 2021.] <https://www.rubricatus.org/serveis-empresarials>.
32. **Ajuntament de Barcelona.** Enclavaments laborals. *Barcelona Accessible*. [En línia] 5 / Juliol / 2016. [Data: 22 / Gener / 2021.] <https://ajuntament.barcelona.cat/accessible/ca/guia-recursos/enclavaments-laborals>.
33. **Pam a Pam.** Directori. *Pam a Pam*. [En línia] 19 / Octubre / 2017. [Data: 3 / Febrer / 2021.] <https://pamapam.org/ca/>.
34. **FEICAT.** Relació d'empreses. *FEICAT*. [En línia] 28 / Gener / 2018. [Data: 15 / Gener / 2021.] <https://www.feicat.cat/relacio-dempreses/>.
35. **Tulla, Antoni F., et al.** Mapa col·laboratiu. *L'AGRICULTURA SOCIAL A CATALUNYA*. [En línia] 24 / Abril / 2014. [Data: 17 / Febrer / 2021.] <https://agriculturasocialcat.wordpress.com/mapa-col%2%b7laboratiu/>.
36. **Guirado González, Carles, et al.** La agricultura social en Catalunya: innovación social y dinamización agroecológica para la ocupación de personas en riesgo de exclusión. *Ager. Revista de Estudios sobre Despoblación y Desarrollo Rural*, 2014, no 17, p. 65-97.
37. **Generalitat de Catalunya.** Població a 1 de gener. Comarques i Aran, àmbits i províncies. *Institut d'Estadística de Catalunya*. [En línia] 1 / Gener / 2020. [Data: 1 / Juny / 2021.] <https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=246>.
38. **CERAI.** Polítiques alimentàries transformadores. Manual de posada en marxa. *CERAI*. [En línia] Octubre / 2020. <https://cerai.org/politicas-alimentarias-transformadoras-manual-para-su-puesta-en-marcha/>.

Annexos

Annex A. Base de dades dels projectes d'inserció sociolaboral

Annex B. Qüestionaris

ANNEX A.
BASE DE DADES DELS PROJECTES
D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

L'agricultura com a eina de transformació social

Projecte	Ubicació	Àmbit							Persones beneficiàries													Inici projecte	Nº treballadors		Registre				
		Agricultura	Agricultura ecològica	Jardineria	Serveis forestals	Viverisme	Serveis	Venda	Multiserveis	No especificat	Discapacitat no especificada	Malaltia mental	Discapacitat intel·lectual	Discapacitat física	Discapacitat sensorial	Paràlisi cerebral	Migrants / ètnies minoritàries	víctimes violència de gènere	Risc d'exclusió	Protecció de menors	Rehabilitació		Interns i exreclusos	Aturats de llarga durada	Totals	Acollits al programa d'inserció	Empresa d'inserció	CET	Altres
AMPANS EMPRESA D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL, SL	Manresa	X		X		X	X	X			X	X	X					X						2014	NE	200	X	X	
APRODISCA AMBIENTALS I ECOLÒGICS, EMPRESA D'INSERCIÓ, SLU	Montblanc	X	X	X			X	X	X		X	X						X						2009	NE	5	X	X	
ASPROSEAT	L'Hospitalet de Llobregat			X			X		X		X	X	X	X										1992	NE	589		X	
ASSOCIACIÓ DEL TALLER BAIX CAMP	Reus			X	X		X		X			X	X	X										NE	NE	NE		X	
ASSOCIACIÓ D'OCCUPACIÓ I ESPLAI DE CATALUNYA, LA TORXA	Lleida			X			X		X		X	X												1987	49	28		X	
ASSOCIACIÓ MONTSENY-GUILLERIES PER A LES PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL	Arbúcies			X	X		X		X			X												1978	22	18		X	
ASSOCIACIÓ PRO DISMINUÏTS PSÍQUICS DEL BERGUEDÀ - TALLER COLOMA	Avià			X	X		X		X		X	X	X	X										1972	NE	NE		X	
ASSOCIACIÓ TALMA, SERVEI I SUPORT A LES PERSONES	Juneda			X		X	X	X	X		X	X						X						1976	126	25		X	
BARNA-VERD, SCCL	Barcelona			X			X				X	X	X	X										2003	31	21		X	
CAN CET CENTRE D'INSERCIÓ SOCIO LABORAL SL	Badalona			X	X		X		X		X	X	X	X										1995	205	175		X	
CATALONIA FUNDACIÓ CREATIVA (CET SANT MARTÍ)	Ripolllet			X	X		X		X		X	X			X									1995	NE	14		X	
CENTRAL PARC DEL BAIX LLOBREGAT SCCL (ONG DESOS OPCIO SOLIDÀRIA)	Sant Boi de Llobregat	X	X															X				X		2015	9+ inserits	NE			X
CENTRE EL PUIG (CONSELL COMARCAL PLA DE L'ESTANY)	Banyoles			X	X		X		X		X	X	X	X										1998	34	22		X	

L'agricultura com a eina de transformació social

Projecte	Ubicació	Àmbit								Persones beneficiàries													Inici projecte	Nº treballadors		Registre			
		Agricultura	Agricultura ecològica	Jardineria	Serveis forestals	Viverisme	Serveis	Venda	Multiserveis	No especificat	Discapacitat no especificada	Malaltia mental	Discapacitat intel·lectual	Discapacitat física	Discapacitat sensorial	Paràlisi cerebral	Migrants / ètnies minoritàries	víctimes violència de gènere	Risc d'exclusió	Protecció de menors	Rehabilitació	Interns i exreclusos		Aturats de llarga durada	Totals	Acollits al programa d'inserció	Empresa d'Inserció	CET	Altres
CENTRE ESPECIAL DE TREBALL EL PLA	Almacelles			X			X		X			X	X	X					X					1994	NE	NE		X	
CENTRE JARDINERIA L'HEURA SL	Terrassa	X	X	X	X		X	X	X			X	X											1995	NE	NE		X	
CEO DEL MARESME	Mataró			X	X		X	X			X	X	X											NE	300 aprx	200		X	
CET ASSOCIACIÓ AURORA	Tarragona			X	X		X	X			X	X	X											1987	NE	NE		X	
CET MEDITERRÀNIA, FUNDACIÓ PERE MATA	Reus			X			X	X			X													2003	NE	NE		X	
CIPO, SCCL	Sabadell			X	X		X	X				X	X											1968	NE	NE		X	
CONREU SERENY, SCCL	Badalona	X	X					X		X														2010	NE	NE			X
CONSELL COMARCAL DEL BAIX EMPORDÀ - CENTRE TRAMUNTANA	Palafrugell			X	X	X	X	X	X			X	X		X									1989	NE	NE		X	
E. I. XARXA AGROSOCIAL, SCCL MANS	Sant Vicenç dels Horts	X	X					X										X						NE	NE	NE	X		
E.I. BARBERÀ INSERTA, SL	Barberà del Vallès			X			X		X	X								X						2005	149	26	X		
E.I. FORESTERRA, SCCL	Vilajuïga	X			X		X	X		X			X											2010	NE	6	X		
E.I. INTEGRÀ PIRINEUS, SL	La Seu d'Urgell	X			X		X		X			X	X	X				X						2011	NE	NE	X	X	
E.I. SAMBUCUS, SCCL	Manlleu	X	X					X	X									X			X			2011	14	10	X		
EI ALBA INSERCIÓ SL	Tàrraga			X			X		X			X	X	X				X						2001	86	69	X		
EI HORT FLOR DE BLAT SL - FUNDACIÓ DEL CONVENT DE SANTA CLARA	Manresa	X	X					X										X		X				2015	NE	NE	X		

L'agricultura com a eina de transformació social

Projecte	Ubicació	Àmbit								Persones beneficiàries													Inici projecte	Nº treballadors		Registre				
		Agricultura	Agricultura ecològica	Jardineria	Serveis forestals	Viverisme	Serveis	Venda	Multiserveis	No especificat	Discapacitat no especificada	Malaltia mental	Discapacitat intel·lectual	Discapacitat física	Discapacitat sensorial	Paràlisi cerebral	Migrants / ètnies minoritàries	víctimes violència de gènere	Risc d'exclusió	Protecció de menors	Rehabilitació	Interns i exreclusos		Aturats de llarga durada	Totals	Acol·lits al programa d'inserció	Empresa d'inserció	CET	Altres	
EL BROT SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA, SL	Sant Gregori	X	X	X	X	X	X	X											X						2005	NE	270	X		
EMPRESA D'INSERCIÓ DE LES COMARQUES DE TARRAGONA, SL	Tarragona			X	X		X		X			X	X	X					X	X	X				2018	NE	NE	X		
EMPRESA D'INSERCIÓ INSERJOBS S.C.C.L.	Centelles	X	X	X		X	X	X											X						NE	NE	NE	X		
EMPRESA D'INSERCIÓ SOCIAL I LABORAL SHALOM SL	Lleida			X			X		X			X							X						2013	NE	NE		X	
EMPRESA D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL I SERVEIS AMBIENTALS DE LA SERRA DE LLABERIA, SL	Serra d'Almos				X		X												X						2009	NE	NE	X		
ENFORTIM L'AGRICULTURA ECOLÒGICA I SOCIAL DES DE COLLSEROLA (L'ORTIGACOOOP, SCCL)	Sant Cugat del Vallès	X	X				X	X		X															2020	5	NE			X
ENTREM (NOU VERD SCCL)	Vilafranca del Penedès			X			X		X			X	X						X						1994	215	130 aprox		X	
FEM HORT (AJUNTAMENT DE LLEIDA)	Lleida	X	X					X											X						2015	NE	NE			X
FONT DEL FERRO, SL	Rubí			X		X	X	X				X													1986	NE	NE		X	
FUNDACIÓ CEO DEL MARESME	Martorell			X	X	X	X	X	X			X													1998	NE	22		X	
FUNDACIÓ ESPIGOLADORS	El Prat de Llobregat	X						X											X						2014	NE	NE			X
FUNDACIÓ MAS ALBORNÀ (TALLER VIU LA VINYA)	Olèrdola	X		X			X		X			X	X	X	X				X						1969	400	233		X	
FUNDACIÓ NOU XAMFRÀ	Sant Feliu de Llobregat			X	X		X		X			X	X	X											1982	90	78		X	
FUNDACIÓ PRIVADA ACCIÓ BAIX MONTSENY	Sant Celoni			X	X		X		X			X	X	X											2000	NE	NE		X	
FUNDACIÓ PRIVADA ALTEM	Figueres			X	X		X		X			X	X												1999	NE	17		X	

L'agricultura com a eina de transformació social

Projecte	Ubicació	Àmbit							Persones beneficiàries													Inici projecte	Nº treballadors		Registre				
		Agricultura	Agricultura ecològica	Jardineria	Serveis forestals	Viverisme	Serveis	Venda	Multiserveis	No especificat	Discapacitat no especificada	Malaltia mental	Discapacitat intel·lectual	Discapacitat física	Discapacitat sensorial	Paràlisi cerebral	Migrants / ètnies minoritàries	víctimes violència de gènere	Risc d'exclusió	Protecció de menors	Rehabilitació		Interns i exreclusos	Aturats de llarga durada	Totals	Acol·lits al programa d'inserció	Empresa d'inserció	CET	Altres
FUNDACIÓ PRIVADA ASPRONIS	Malgrat de Mar			X			X	X			X	X	X	X										1968	180	120		X	
FUNDACIÓ PRIVADA ASPROS	Sudanell			X	X		X	X			X	X	X	X	X									1985	546	158		X	
FUNDACIÓ PRIVADA ASTRES	Girona			X			X	X			X	X	X	X										2001	89	59		X	
FUNDACIÓ PRIVADA DRISSA	Girona	X	X	X			X	X	X		X	X												1999	145	88		X	
FUNDACIÓ PRIVADA EL MOLÍ D'EN PUIGVERT	Palafolls	X	X	X			X	X	X		X													2002	224	155		X	
FUNDACIÓ PRIVADA GASPAR DE PORTOLÀ	Santa Coloma de Cervelló			X	X		X		X		X	X	X	X										1989	126	106		X	
FUNDACIÓ PRIVADA GINAC	Valls			X	X		X		X		X	X	X	X										1994	NE	NE		X	
FUNDACIÓ PRIVADA IRIS	Sant Vicenç dels Horts			X			X		X			X	X											1996	75	63		X	
FUNDACIÓ PRIVADA ONADA	Torredembarra			X	X		X		X		X	X	X	X	X									1995	NE	NE		X	
FUNDACIÓ PRIVADA PRESIDENT AMAT ROUMENS - FUPAR	Terrassa			X		X	X	X	X															1985	NE	NE			X
FUNDACIÓ PRIVADA RAMON NOGUERA DE GIRONA	Girona			X	X		X		X		X	X	X	X										aprox 2000	335	200		X	
FUNDACIÓ PRIVADA RUBRICATUS - TESIPRAT	Prat de Llobregat			X			X		X		X	X	X	X	X									1997	30	26		X	
FUNDACIÓ PRIVADA TALLERS DE CATALUNYA	Santa Coloma de Gramenet			X	X		X		X		X	X		X										NE	NE	NE		X	
FUNDACIÓ PRIVADA VALLÈS ORIENTAL - CET XAVIER QUINCOCES	La Roca del Vallès			X			X		X		X	X	X	X										NE	NE	NE		X	
FUNDACIÓ TALLERS DE LA CERDANYA	Puigcerdà			X			X				X	X												2000	42	36		X	

L'agricultura com a eina de transformació social

Projecte	Ubicació	Àmbit							Persones beneficiàries														Inici projecte	Nº treballadors		Registre			
		Agricultura	Agricultura ecològica	Jardineria	Serveis forestals	Viverisme	Serveis	Venda	Multiserveis	No especificat	Discapacitat no especificada	Malaltia mental	Discapacitat intel·lectual	Discapacitat física	Discapacitat sensorial	Paràlisi cerebral	Migrants / ètnies minoritàries	víctimes violència de gènere	Risc d'exclusió	Protecció de menors	Rehabilitació	Interns i exclosos		Aturats de llarga durada	Totals	Acollits al programa d'inserció	Empresa d'inserció	CET	Altres
FUNDACIÓ VIVER DE BELL-LLOC	Cardedeu	X	X	X		X	X	X			X	X	X	X										1982	226	133		X	
GSIS GRUP SERVEIS INICIATIVA SOCIAL S.C.C.L. - GSIS-VERD	Barcelona			X			X					X												1986	26	17			X
GARBET NETEJA I MANTENIMENT INTEGRAL EMPRESA D'INSERCIÓ S.C.C.L.	Barcelona			X			X	X										X						2004	NE	NE	X		
GELIM, SA	L'Hospitalet de Llobregat			X			X	X			X	X	X	X										NE	NE	NE		X	
GRUPO SIFU INTEGRACION LABORAL SL	L'Hospitalet de Llobregat			X	X		X	X			X	X	X	X										1993	NE	NE		X	
IDÀRIA, EMPRESA D'INSERCIÓ, SCCL	Llagostera	X	X	X	X		X	X								X		X				X		2012	29	25	X		
ILUNION SALUD SA	Barcelona	X						X	X		X	X	X											NE	NE	NE		X	
INSERMAP RIPOLLÈS EMPRESA D'INSERCIÓ, SLU	Ripoll			X	X		X	X			X	X	X	X				X						1968	NE	44	X	X	
INTEC SERVEIS	Sant Boi de Llobregat			X			X	X			X	X	X	X										NE	NE	100		X	
LA FAGEDA FUNDACIÓ	Santa Pau	X		X			X	X	X		X	X	X	X				X						1982	300	40	X	X	
LA KLOSCA CET SL	Mataró	X	X					X			X													2009	7	6		X	
LA TAVELLA (ECOGRUP ECOLÒGICA SL)	Cànoves i Samalús	X	X					X		X														2006	12	6			X
L'HORTA DE SANTA CLARA (MANSOL PROJECTES SL)	Fortià	X	X					X		X														1999	NE	6			X
L'OLIVERA S.C.C.L.	Vallbona de les Monges	X						X			X	X												1974	62	25	X	X	
PARC DE LES OLORS CELRÀ (CET TIRGI. TÈCNiques I RECUPERACIONS DEL GIRONÈS, S.L.)	Girona	X	X					X	X		X	X	X											NE	NE	NE		X	

L'agricultura com a eina de transformació social

Projecte	Ubicació	Àmbit								Persones beneficiàries														Inici projecte	Nº treballadors		Registre		
		Agricultura	Agricultura ecològica	Jardineria	Serveis forestals	Viverisme	Serveis	Venda	Multiserveis	No especificat	Discapacitat no especificada	Malaltia mental	Discapacitat intel·lectual	Discapacitat física	Discapacitat sensorial	Paràlisi cerebral	Migrants / ètnies minoritàries	víctimes violència de gènere	Risc d'exclusió	Protecció de menors	Rehabilitació	Interns i exclosos	Aturats de llarga durada		Totals	Acol·lits al programa d'inserció	Empresa d'inserció	CET	Altres
PASSARVIA, EMPRESA D'INSERCIÓ, SL	Barcelona			X	X		X	X	X															1998	NE	NE	X		
PRAT COMÚ EMPRESA D'INSERCIÓ, SL	Vilamaniscle	X	X		X		X	X															X	2018	NE	NE	X		
PROJECTE FÈNIX (ONG ABD)	Barcelona	X	X																	X			2020	NE	15			X	
RIUVERD EMPRESA D'INSERCIÓ, SCCL	Solsona	X	X	X			X	X										X					2014	NE	NE	X			
SANTA TERESA DEL VENDRELL FUNDACIÓ PRIVADA	El Vendrell			X	X		X		X			X	X	X	X								1989	NE	NE		X		
SOCIETAT COOP LIMITADA DE JARDINERS DE SANT ADRIÀ	Sant Adrià de Besòs			X			X					X	X	X									1981	NE	NE		X		
TAC OSONA EMPRESA D'INSERCIÓ SL	Manlleu i Vic	X	X	X	X		X	X	X			X	X	X	X								1993	NE	285		X		
TALLER ÀURIA SCCL	Esparraguera			X			X		X			X	X	X	X								2015	NE	138		X		
TALLER JERONI DE MORAGAS SCCL	Sant Cugat del Vallès			X			X		X			X	X	X	X								1973	25	14		X		
TALLERS ESPECIALS DEL GARRAF - TEGAR JARDINERIA	Vilanova i la Geltrú			X			X		X			X	X	X	X								1990	67	48		X		
TEB VERD, SCCL	Barcelona	X	X	X	X		X	X				X	X	X	X								1992	NE	NE		X		
TECSAL, SA	Cornellà de Llobregat			X		X	X	X	X			X	X	X									1989	205	126		X		
TRINIJOVE, EMPRESA DE INSERCIÓ, SL	Barcelona			X	X		X		X			X	X	X	X				X				2004	NE	69	X	X		
URBACET, SL	Badalona			X	X		X					X	X	X	X								2009	NE	NE		X		
VICVERD SL	Vic			X	X		X		X			X	X	X	X								NE	32	21		X		

ANNEX B. QÜESTIONARIS

Sumari

1. QÜESTIONARI ADREÇAT AL PERSONAL DE DIRECCIÓ	3
1.1. Característiques del projecte	3
1.2. Ingressos	4
1.3. Cooperació	5
1.4. Treballadores i treballadors	6
1.5. Beneficis de la participació en el projecte	7
1.6. Altres consideracions	9
2. QÜESTIONARI ADREÇAT AL PERSONAL RESPONSABLE DE LES ACCIONS AGRÍCOLES/JARDINERES/FORESTALS	10
2.1. Característiques del projecte	10
2.2. Experiència prèvia	11
2.3. Reptes	12
2.4. Beneficis de la participació en el projecte	14
2.5. Altres consideracions	15
3. QÜESTIONARI ADREÇAT ALS TREBALLADORS	16
3.1. Característiques del projecte	16
3.2. Coneixements i experiència previs	16
3.3. La teva experiència	17
3.4. Dades sociodemogràfiques	18
3.5. Altres consideracions	19

1. Qüestionari adreçat al personal de direcció

1.1. Característiques del projecte

En quina comarca s'ubica el vostre centre de treball? (Nota: En cas de treballar en més d'una comarca, indiqueu aquella on teniu major incidència)
(l·listat)

Quines d'aquestes activitats es duen a terme en el vostre projecte?

- L'horticultura
- La fructicultura
- Els conreus extensius
- La ramaderia
- La jardineria
- El viverisme
- Els serveis forestals

La vostra empresa o entitat opera segons els criteris de l'agroecologia?

- Sí
- No

En cas de resposta afirmativa, quins criteris agroecològics utilitza?

L'entitat o empresa du a terme altres activitats a part de les agrícoles, de jardineria i/o forestals?
(manteniment mobiliari urbà, neteja, consergeria, manipulats, etc)

- Sí
- No

Esteu reconeguts com a Centre Especial de Treball (CET) o Empresa d'Inserció (EI)?

- Sí, com a CET
- Sí, com a EI
- Sí, com a CET i EI
- No, però ho estem tramitant
- No, treballem per a la inserció fora d'aquests 2 marcs jurídics

Altres: _____

L'agricultura com a eina de transformació social

Si ofereix serveis:

Quins són els vostres clients més habituals?

- Particulars
- Empreses amb menys de 50 treballadors
- Empreses amb més de 50 treballadors que ja cobreixen la quota del 2%
- Empreses amb més de 50 treballadors que necessiten cobrir la quota del 2%
- Ens públics
- Altres (especificar): _____

Si venen productes:

Quin és el destí més habitual dels vostres productes?

- Venda directa a particulars
- Restauració
- Menjadors escolars
- Venda a través de cooperatives de consum
- Venda a través de mercats majoristes com Mercabarna
- Autoconsum
- Altres (especificar): _____

En quin format comercialitzeu els productes?

- Producte fresc
- Producte artesanal (conserves, oli, vi...)
- Planta amb test
- Flor tallada
- Altres: _____

1.2. Ingressos

Quines són les vostres **fonts** d'ingressos? (multiresposta)

- Beneficis de serveis i/o vendes
- Subvencions
- Donacions
- Altres (especificar): _____
- Prefereixo no respondre

L'agricultura com a eina de transformació social

De les esmentades, quina és la **principal** font d'ingressos?

- Beneficis de serveis i/o vendes
- Subvencions
- Donacions
- Altres (especificar): _____
- Prefereixo no respondre

Quin és el vostre nivell de facturació anual?

- Menys de 2 milions d'euros
- Entre 2 i 10 milions d'euros
- Entre 10 i 50 milions d'euros
- Més de 50 milions d'euros

Creieu que el rendiment de l'activitat econòmica seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d'inserció sociolaboral?

- Sí, seria el mateix
- No, seria més alt
- No, seria més baix
- No ho sé

Puntua la següent afirmació segons el teu grau d'acord, on 0=Totalment en desacord; 5= Ni d'acord ni en desacord i 10=Totalment d'acord.

Afirmació	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
El valor afegit que suposa la inserció sociolaboral en la nostra empresa o entitat afavoreix que els clients escullin els nostres productes i/o serveis.											

1.3. Cooperació

Abans d'iniciar aquest projecte, coneixíeu altres empreses/entitats d'inserció en agricultura i/o jardineria que us poguessin guiar o assessorar?

- Sí, en coneixíem i ens va servir d'ajuda
- Sí, en coneixíem però no vam demanar ajudar
- Sí, hi vam contactar però no ens va servir d'ajuda
- No, no en coneixíem

Coopereu amb altres empreses o entitats que es dediquen a la inserció sociolaboral en la jardineria i/o l'agricultura?

- Sí
- No

1.4. Treballadores i treballadors

Quin és el nº total de persones treballadores?: _____

Nº de persones treballadores beneficiàries del programa d'inserció:____ (Si l'empresa o entitat ofereix múltiples serveis, compta només les persones que es dediquen a l'agricultura, jardineria i/o serveis forestals)

A quins col·lectius va dirigida la tasca d'inserció sociolaboral? (multiresposta)

- Persones amb malaltia mental
- Persones amb discapacitat intel·lectual
- Persones amb discapacitat física
- Persones amb discapacitat sensorial
- Persones amb paràlisi cerebral
- Persones migrants o d'ètnies minoritàries
- Persones víctimes de violència de gènere
- Persones provinents d'institucions de protecció de menors
- Persones rehabilitant-se de problemes de drogoaddicció o alcoholisme
- Persones internes en centres penitenciaris, en llibertat condicional i/o exrecluses
- Persones aturades majors de 45 anys
- Altres persones en situació de risc d'exclusió social

Com arriben a treballar amb vosaltres la majoria dels beneficiaris del projecte? (única resposta: Selecciona la via més freqüent)

- A través de Serveis Ocupacionals d'Inserció (SOI)
- A través de centres formatius (adaptats o no)
- Derivats de Serveis Socials
- Recomanats per entitats locals
- Contacten directament amb nosaltres perquè coneixen el projecte
- Altres (especificar): _____

L'agricultura com a eina de transformació social

Quins requisits ha de complir algú per a poder treballar en aquesta empresa o entitat? (Pots seleccionar-ne més d'una)

- Experiència prèvia en el sector
- Formació prèvia
- Una titulació concreta (especificar): _____
- No hi ha requisits en quant a formació o experiència

Quin percentatge de les persones treballadores beneficiàries del programa d'inserció són dones? (Si l'empresa o entitat ofereix múltiples serveis, valora només les persones que es dediquen a l'agricultura, jardineria i/o serveis forestals)

- 0%
- Entre 0 i 20%
- Entre 20% i 40%
- Entre 40% i 60%
- Entre 60% i 80%
- Entre 80% i 100%
- 100%

1.5. Beneficis de la participació en el projecte

Quins d'aquests serveis ofereix als treballadors? (Podeu escollir-ne més d'una)

- Assistència psicològica
- Atenció socio sanitària
- Formació continuada
- Acompanyament individualitzat
- Inserció al mercat laboral ordinari
- Altres (especificar): _____

L'agricultura com a eina de transformació social

Puntua aquestes afirmacions sobre els beneficis que poden obtenir els treballadors que participen en aquest projecte segons el teu grau d'acord

On 0=Totalment en desacord; 5= Ni d'acord ni en desacord i 10=Totalment d'acord.

Afirmació	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Els aporta seguretat econòmica											
Tenen més qualitat de vida											
Guanyen autonomia											
Els dona seguretat personal											
Es senten més responsables											
Seguir una rutina els és agradable											
La seva autoestima millora											
Els permet relacionar-se millor amb altres persones											
Es senten a gust en el seu entorn de treball											
Els agrada treballar a l'aire lliure											
Treballar a la natura els proporciona benestar											
Prefereixen treballar amb plantes/animals que amb ordinadors/màquines											
Tenir cura de plantes/animals els fa sentir més responsables											
Guanyen respecte per l'entorn natural											
Consideren que la seva feina té un impacte positiu en l'entorn											
Desenvolupen noves habilitats											
Aprenen tasques molt diverses i variades											
Consideren que la seva feina té un impacte positiu en la seva salut											
Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta experiència											
Senten que es valora la seva feina											
Estan satisfets amb el seu rendiment											
Els agrada la seva feina											
Recomanarien la seva feina a algú que es trobés en la seva situació											

Com creus que influeix el fet de treballar en el sector agrícola/jardiner en el progrés personal de les persones treballadores? (Respon segons els beneficis i les dificultats que hagi percebut en el personal contractat)

1.6. Altres consideracions

Per acabar, deixo un espai obert per si vols afegir algun comentari en relació a l'enquesta:

2. Qüestionari adreçat al personal responsable de les accions agrícoles/jardineres/forestals

2.1. Característiques del projecte

Quines d'aquestes activitats es duen a terme en el vostre projecte?

- L'horticultura
- La fructicultura
- Els conreus extensius
- La ramaderia
- La jardineria
- El viverisme
- Els serveis forestals

La vostra empresa o entitat opera segons els criteris de l'agroecologia?

- Sí
- No

En cas de resposta afirmativa, quins criteris utilitza?

A quins col·lectius va dirigida la tasca d'inserció sociolaboral? (multiresposta)

- Persones amb malaltia mental
- Persones amb discapacitat intel·lectual
- Persones amb discapacitat física
- Persones amb discapacitat sensorial
- Persones amb paràlisi cerebral
- Persones migrants o d'ètnies minoritàries
- Persones víctimes de violència de gènere
- Persones provinents d'institucions de protecció de menors
- Persones rehabilitant-se de problemes de drogoaddicció o alcoholisme
- Persones internes en centres penitenciaris, en llibertat condicional i/o exrecluses
- Persones aturades majors de 45 anys
- Altres persones en situació de risc d'exclusió social

2.2. Experiència prèvia

Quant de temps fa que treballes en el sector agrícola / jardiner? _____

Quin any ets van unir a aquesta empresa o entitat?

Formes part de l'empresa o entitat des de l'inici del projecte d'inserció sociolaboral en agricultura i/o jardineria?

- Sí
- No, m'hi vaig incorporar més tard

Abans de formar part d'aquest projecte, havies treballat amb gent en situació d'inserció sociolaboral?

- Sí
- No

En cas de resposta afirmativa, durant quant de temps? _____

Formaven part del/s mateix/os col·lectiu/s amb què treballes ara?

- Sí
- Alguns sí
- No

Abans de començar a treballar en aquest projecte, creies que la teva experiència seria així?

- És com m'ho imaginava
- M'imaginava que seria més fàcil
- M'imaginava que seria més difícil
- No havia generat expectatives

2.3. Reptes

Quantes persones formen l'equip de treball que coordines? _____

Valora el grau de dificultat que suposa treballar amb persones en situació d'inserció segons la teva experiència. On 0=No suposa una dificultat en absolut i 10=Fa impossible la realització de les tasques.

Afirmació	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
En la comunicació perquè la llengua materna de les persones no és el català o el castellà											
En la comunicació per treballar amb persones amb discapacitat intel·lectual o sensorial											
En l'execució de la feina per manca de preparació											
En l'execució de la feina per dificultats derivades d'una discapacitat											
En l'execució per apatia envers el treball o manca de ganes de fer-lo											
En l'absentisme dels treballadors											
En la puntualitat dels treballadors											
En poder lidiar amb problemes personals dels treballadors											
En poder dirigir la feina sense que ningú no es senti discriminat											
En la distribució irregular de les tasques entre treballadors (si n'hi ha alguns que treballen més que d'altres)											
En la baixa motivació dels treballadors											

Vols indicar alguna altra dificultat que no s'hagi mencionat?

Valora del 0 al 10 com de motivats estan els treballadors que coordines per fer la feina. (On 0= treballen sempre sense cap motivació i 10= se senten sempre motivats per a fer qualsevol feina)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

L'agricultura com a eina de transformació social

Creus que el rendiment de l'activitat agrícola / jardinera seria el mateix si les persones contractades no estiguessin en situació d'inserció?

- Sí
- No, seria més alt
- No, seria més baix
- No ho sé

2.4. Beneficis de la participació en el projecte

Puntua aquestes afirmacions sobre els beneficis que poden obtenir les persones treballadores que participen en aquest projecte segons el teu grau d'acord, on 0=Totalment en desacord; 5= Ni d'acord ni en desacord i 10=Totalment d'acord.

Afirmació	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Els aporta seguretat econòmica											
Tenen més qualitat de vida											
Guanyen autonomia											
Els dona seguretat personal											
Es senten més responsables											
Seguir una rutina els és agradable											
La seva autoestima millora											
Els permet relacionar-se millor amb altres persones											
Es senten a gust en el seu entorn de treball											
Els agrada treballar a l'aire lliure											
Treballar a la natura els proporciona benestar											
Prefereixen treballar amb plantes/animals que amb ordinadors/màquines											
Tenir cura de plantes/animals els fa sentir més responsables											
Guanyen respecte per l'entorn natural											
Consideren que la seva feina té un impacte positiu en l'entorn											
Desenvolupen noves habilitats											
Aprenen tasques molt diverses i variades											
Consideren que la seva feina té un impacte positiu en la seva salut											
Han millorat la seva alimentació a partir d'aquesta experiència											
Senten que es valora la seva feina											
Estan satisfets amb el seu rendiment											
Els agrada la seva feina											
Recomanarien la seva feina a algú que es trobés en la seva situació											

Com creus que influeix el fet de treballar en el sector agrícola/jardiner en el progrés personal de les persones treballadores? (Respon segons els beneficis i les dificultats que hagi percebut en el personal contractat)

2.5. Altres consideracions

Deixo un espai obert per si vols afegir algun comentari en relació a l'enquesta:

3. Qüestionari adreçat als treballadors

3.1. Característiques del projecte

En quina d'aquestes activitats treballes?

- L'horticultura
- La fructicultura
- Els conreus extensius
- La ramaderia
- La jardineria
- El viverisme
- Els serveis forestals

Quant de temps fa que treballes en aquesta empresa o entitat?

3.2. Coneixements i experiència previs

Tenies coneixements previs sobre agricultura o jardineria abans de treballar aquí?

- Sí
- No

Abans de treballar en aquesta empresa o entitat, havies treballat en el sector agrícola o en jardineria?

- Sí
- No

En cas d'haver respost Sí:

Quant de temps portaves en el sector abans de formar part d'aquest projecte?
(especifica si són anys o mesos) _____

La teva experiència prèvia t'ha facilitat l'adaptació a aquesta nova feina?

- Sí, realitzo les mateixes tasques
- Sí, malgrat no faig la mateixa feina
- No, ara realitzo tasques molt diferents que he hagut d'aprendre de nou

3.3. La teva experiència

Puntua del 0 al 10 el teu grau de satisfacció amb la formació que t'ha ofert l'entitat per a poder realitzar les teves tasques, on 0=gens satisfet i 10=totalment satisfet

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Puntua aquestes afirmacions sobre els beneficis que t'aporta participar en aquest projecte segons el teu grau d'acord, on 0=Totalment en desacord; 5= Ni d'acord ni en desacord i 10=Totalment d'acord

Afirmació	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
M'aporta seguretat econòmica											
Tinc més qualitat de vida											
He guanyat autonomia											
Em dona seguretat personal											
Em sento més responsable											
És agradable seguir una rutina											
Millora la meva autoestima											
Em permet relacionar-me millor amb altres persones											
Em sento a gust en el meu entorn de treball											
M'agrada treballar a l'aire lliure											
Treballar a la natura em proporciona benestar											
Prefereixo treballar amb plantes/animals que amb ordinadors/màquines											
Tenir cura de plantes/animals em fa sentir més responsable											
He guanyat respecte per l'entorn natural											
Crec que la meva feina té un impacte positiu en l'entorn											
He desenvolupat noves habilitats											
He après tasques molt diverses i variades											
Crec que la meva feina té un impacte positiu en la meva salut											
He millorat la meva alimentació a partir d'aquesta experiència											
Crec que es valora la meva feina											
Estic satisfet/a amb el meu rendiment											
M'agrada la meva feina											
Recomanaria aquesta feina a algú que es trobés en la meva situació											

Vols explicar alguna altra cosa sobre la teva experiència?

Creus que en un futur voldràs seguir treballant en aquest sector?

- Sí, voldré seguir-hi treballant
- No, preferiria trobar un altre tipus de feina
- No ho sé

3.4. Dades sociodemogràfiques

Municipi de residència: _____

País de naixement: _____

Any de naixement: _____

Gènere amb el qual t'identifiques

- Dona
- Home
- No binari
- Altres: _____
- Prefereixo no especificar-lo

Tens reconegut un grau de discapacitat superior al 33%?

- Sí
- No

Quantes persones viuen a la teva llar? Nombre de membres inclòs tu: _____

Quin és el teu nivell d'estudis?

- Estudis primaris no completats
- Estudis primaris
- Estudis primaris adaptats
- Programes de formació i inserció (PFI, antigament PGS o PQPI)
- Estudis secundaris
- Estudis secundaris adaptats
- Estudis universitaris
- No ho sé

3.5. Altres consideracions

Deixo un espai obert per si vols afegir algun comentari en relació a l'enquesta:
